

עינויים בדקזוק הולשית המודרנית

Gramadeg yr iaith Gymraeg

יודה רונן

<<https://ac.digitalwords.net>>
האוניברסיטה העברית בירושלים

קורס #41582, שנת 2020-2021

עדכון אחרון: 21 בינואר 2021

חלק א

**מ „יסודות המבנה”
ל „עינים בדקוק”**

יסודות המבנה של הולשิต המודרנית

Sylfaen yr iaith Gymraeg

יוזה חון <<https://ac.digitalwords.net/>>

האוניברסיטה העברית בירושלים

קורס #41581, שנת 2019-2020

עדכון אחרון 21 בפברואר 2020

LAVIS 612

מה למדנו?

- את יסודות המבנה של השפה
- לקרוא טקסטים כתובים במלשנת
- בלשנות כללית
- בלשניות: טיפולוגית, היסטורית, יהודית-ארכאית, הטענט

מה למדנו?

- את יסודות המבנה של השפה
- לקרוא טקסטים כתובים במלשנת
- בלשנות כללית
- בלשניות: טיפולוגית, היסטורית, יהודו-ארכאית, -הטקסט
- לחשב ולהתבונן בדברים באופן חקרני (אני מקופה...)

מה למדנו?

- את יסודות המבנה של השפה
- לקרוא טקסטים כתובים במלשנת
- בלשנות כללית
- בלשניות: טיפולוגית, היסטורית, יהודית-ארכאית, -הטקסט
- לחשב ולהתבונן בדברים באופן חקרני (אני מוקווה...)

מה נלמד?

- נמשיך עם הנושאים שעסוקנו בהם
- נוסיף את השפה הדברות
- סוגי טקסטים נוספים, לפי כמה שננספין
- לבצע מחקר (מי שירצו)

- דגמי פסוקיות
- דגמי השאה
- נשוא אדוורbialי
- נשוא פעלי
- נשוא שמנוי
- דגמים כתמיים
- טקסטים מסווגים שונים
  - העורבת השחורה
  - הארי פוטר ובן החכמים
  - הנסיך הקטן
  - סיפור הבריה וסיפור מגדל בבבל
  - יגון
  - אליס בארץ הפלאות
  - אסלים החיים
  - דה סוסיר ב-Wikipedia
  - תמנונת זכרון מ-Wen Lôن Y
- וולשית תיכונה (מי שרצה)
- מבוא
- פונולוגיה ואורותוגרפיה
- מערכת המוצציות
- הצירוף השמנוי
- ידוע
- מספר
- תואר
- שייכות
- כינוי רמז
- ספירה
- נטיית הפעול
- פעלים רגולריים
- פעלים בלתירגולריים

מבע תשי
ירד גשם
STATEMENT

מבע קטיגוריאלי
הלכה לטיל
STATEMENT
יוכבד ENTITY

$\left\{ \begin{array}{l} \text{יורד גשם} \\ \text{STATEMENT} \end{array} \right\}$

מבע תשי

$\left\{ \begin{array}{l} \text{הלה לטייל} \\ \text{STATEMENT} \end{array} \right\} + \left\{ \begin{array}{l} \text{יוכבד} \\ \text{ENTITY} \end{array} \right\}$

מבע קטיגורילי

רימה תימה

נשוא נושא

פרדייקט סובייקט

קומנט טופיק

הקשר בין שני החלקים במבוא הקטיגוריאלי נקרא „קשר נושא (=פְּרַדִּיקְטִיבִי)”, או במנחיהם של יספרסון, nexus.

רימה/נשוא/פרדייקט

תימה/נשוא/סובייקט

Mae hi'n canu

נשוא אדוורbial'i

Mae'r ddraig yn goch

Mae Siân yma

Canodd yr aderyn

נשוא פעלי

Darllenais lyfr

Lleusa ydi hi

נשוא שמנוי

Jêl ydi eira

Yr amser gorau yw'r bore

חלק II

עינויים בדקזוק

צורות הווה גוף שלישי של bod

צורות הווה גוף שלישי יחיד של *bod*

הצורה	איפה הצורה מופיעה
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורbialי / מבע קיום חיובי
oes	מבע קיום בשלילה / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורbialי בשלילה / שאלה / תנאי

צורות הווה גוף שלישי יחיד של *bod*

הצורה	איפה הצורה מופיעה
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורבייאלי / מבע קיום חיובי
oes	מבע קיום בשלילה / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורבייאלי בשלילה / שאלה / תנאי

קיום	נשוא אדוורבייאלי
mae	חיוב
ydyw, ydy, ydi, yw	שלילה / שאלה / תנאי

צורות הווה גוף שלישי יחיד של *bod*

הצורה	איפה הצורה מופיעה
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורbialי / מבע קיום חיובי
oes	מבע קיום בשלילה / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורbialי בשלילה / שאלה / תנאי

Mae   fy   mhig   yn   rhy   fer   i   fynd
 לְ- לִכְתָּ בַּ- F אֶקְצָר   מְדִי   yn₃ (F)מְקוֹר PRS.3SG POSS.1SG.
 waelod   y   piser.
 [קְנֵקְן]   DEF   תְּחִתִּית

(Esop; *Y Frân Wen*)   המקור שלוי קצר מכדי להגיע לתחתיות הקנקן.

צורות הווה גוף שלישי יחיד של *bod*

הצורה	איפה הצורה מופיעה
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורbialי / mbu kym chybi
oes	mbu kym bshlila / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורbialי בשלילה / שאלה / תנאי

Ond **mae** gobaith.

תקוויה PRS.3SG.להיות אֶבְלָל

(KR; *Gobaith*, Cyfeillgarwch)

אבל יש תקוויה.

צורות הווה גוף שלישי יחיד של *bod*

הצורה	איפה הצורה מופיעה
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורbialי / מבע קיום חיובי
oes	מבע קיום ב <u>שלילה</u> / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורbialי ב <u>שלילה</u> / שאלה / תנאי

Nid oes to ar y tŷ erbyn hyn, [...]
 NEG PRS.3SG.DEP BIET DEF NEG NN PREP DEM.PROX.N

אין כבר נג על הבית, [...]
 (KR; *Atgofion I*)

צורות הווה גוף שלישי יחיד של *bold*

הצורה	איפה הצורה מופיעה
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורbialי / מבע קיום חיובי
oes	מבע קיום ב <u>שלילה</u> / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורbialי ב <u>שלילה</u> / שאלה / תנאי

Ond does arna' i ddim eisiau mynd
 ללכת רצון LEN\NEG 1SG.1SG 7.היוות-NEG על אבל
 i blith pobol wallgof.
 מטורף אנשים קרוב ל-

אבל אין לי שום רצון לleckת בין אנשים מטורפים.
 (Lewis Carroll; *Anturiaethau Alys yng Ngwlad Hud*, pennod 6)

צורות הווה גוף שלישי יחיד של *bod*

הצורה	איפה הצורה מופיעה
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורbialי / מבע קיום חיובי
oes	מבע קיום בשלילה / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורbialי בשלילה / שאלה / תנאי

A oes gobaith am achubiaeth?
נאולה PREP.3SG.DEP תקוויה ליהיות Q

(KR; *Stryd y Glep*, Medi 9) האם יש תקוויה לנאולה?

צורות הווה גוף שלישי יחיד של *bod*

הצורה	איפה הצורה מופיעה
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורbialי / מבע קיום חיובי
oes	מבע קיום בשלילה / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורbialי בשלילה / שאלה / תנאי

Oes   gynnoch chi siwgwr coch?
 ל.היות   סוכך PRS.3SG.DEP PREP.2PL 2PL   אדם

(KR; *Gobaith*, Dychwelyd (pennod 10))   יש לך/ם סוכך חום?

צורות הווה גוף שלישי יחיד של *bod*

הצורה	איפה הצורה מופיעות
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורbialי / מבע קיום חיובי
oes	מבע קיום בשלילה / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורbialי בשלילה / שאלה / תנאי
Os oes	gennych chi ddiddordeb, mi LEN.7.PRS.3SG.DEP PREP.2PL 2PL עניין\ל. להיות אם
ddangosa i'r coleg a'r labordai ichi fory.	מעבדה 1SG-DEF 1SG-DEF-א' מכללה 2PL.ל.הראות

אם יש לך/ם עניין (=אם זה מעניין אתה/ם), אראה לך/ם אחר את המכללה והמעבדות.

(Islwyn Ffowc Elis; *Wythnos yng Nghymru Fydd*, pennod 5)

צורות הווה גוף שלישי יחיד של *bod*

הצורה	איפה הצורה מופיעה
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורbialי / מבע קיום חיובי
oes	מבע קיום בשלילה / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורbialי בשלילה / שאלה / תנאי

Nid *yw*   *fy*   *Nhŷ ymhell.*
רחוק NEG.3SG.PRS.1SG.POSS.1SG.7.להיות

הבית שלי לא רחוק.

((Pádraig Pearse; *Storiau Byrion, losagan* (pennod 1))

צורות הווה גוף שלישי יחיד של bod

הצורה	איפה הצורה מופיעה
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורבייאלי / מבע קיום חיובי
oes	מבע קיום בשלילה / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורבייאלי בשלילה / שאלה / תנאי

Dydy   hi   ddim   yn   gwbod   eto   be   ydi
מה עדין   7.PRS.3SG.DEP 3SG.F NEG   yn₄ להיות-NEG
byw ar y plwy.
סעד DEF על לחיות

היא לא יודעת עדין מה זה לחיות בתמיכה של סעד לנזוקותיהם.
(Caradog Pritchard; *Un Nos Ola Leuad*)

צורות הווה גוף שלישי יחיד של *bod*

הצורה	איפה הצורה מופיעה
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורbialי / מבע קיום חיובי
oes	מביע קיום בשלילה / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורbialי בשלילה / שאלה / תנאי

A *ydy*   Bilw'n ifanc?
 צעיר *3-yn* PRS.3SG.DEP PN-*ylhioth* Q

(KR; *Te yn y Grug*, Marwolaeth Stori (pennod 3))   האם בילו צעיר?

צורות הווה גוף שלישי יחיד של *bob*

הצורה	איפה הצורה מופיעות
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורbialי / מבע קיום חיובי
oes	מבע קיום בשלילה / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורbialי בשלילה / שאלה / תנאי

Ydi pregethwrs yn bobol dda?
 טוב אנשיים 3rd PRS.PL.MTYP יתנוiot

האם מטיפים הם אנשיים טובים?

(KR; *Te yn y Grug, Y Pistyll* (pennod 2))

צורות הווה גוף שלישי יחיד של bod

הצורה	איפה הצורה מופיעה
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורבילי / מבע קיום חיובי
oes	מבע קיום בשלילה / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורבילי בשלילה / שאלה / תנאי
ydyw	[...], ond ni allaf ddweud a ydyw אבל NEG Q להניד 1SG.PRS.3SG.DEP לחיות_ICOL NEG
	ei ffeithiau'n gywir ai peidio עובדת_M.W 3SG.PL.Q NEG נכוּן עובדה POSS.3SG.W

[...], אבל אני לא יכולה לומר האם העבודות הללו נכונות או לא.
(KR; *Y Lôn Wen, Fy Ardal* (pennod 2))

צורות הווה גוף שלישי יחיד של *bod*

הצורה	איפה הצורה מופיעה
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורבייאלי / מבע קיום חיובי
oes	מבע קיום בשיליה / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורבייאלי בשיליה / שאלה / תנאי
ti, y 2SG DEF	Os <i>yw</i> tarw yn dechre rhedeg tuag atat ti, y לראץ מהר בתחילתrhedeg tuag atat ti, y לראץ מהר בתחילתDEF 2SG
ma'n REL SUP.3SG-yn ₃	peth gore alli di neud, ma'n להיות gore alli di neud, ma'n להיותREL SUP.3SG-yn ₃
flaen.	debyg, yw sefyll yn stond o'i flaen.
סביר	חוית M.POSS.3SG-מ- לא נוע <i>uy</i> לעמדת סביר

אם פר מתחילה לראץ לעברך, הדבר הטוב ביותר שאתה יכול לעשות, נראה, הוא לעמוד דום מולו. (Fflur Dafydd; *Y Llyfrgell, Ana a Nan* (pennod 10))

צורות הווה גוף שלישי יחיד של *bod*

הצורה	איפה הצורה מופיעה
mae	משפט חיובי עם נשוא אדוורבייאלי / מבע קיום חיובי
oes	מבע קיום בשלילה / שאלה / תנאי
ydyw, ydy, ydi, yw	משפט עם נשוא אדוורבייאלי בשלילה / שאלה / תנאי

קיום	נשוא אדוורבייאלי
mae	חיוב
ydyw, ydy, ydi, yw	שלילה / שאלה / תנאי

האם *bod* פועל?

- מסורת בלשנית
- דמיון בנטיה: אינפיניטיב + צורות פיניטיות
- ממלאים את המשבצת הראשונה במשפט

- פרדינמה שונה של נטייה, עם הבחנות שונות
- הערך של הצורות אחר
- תפקיד תחבירי שונה; הצלפות שונה עם משלימים
- הצלפות שונה עם מיליות: *mi/fe, (r)y*
- צורה שונה בחיוב ושליליה/ שאלה/תנאי
- תחבר שונה של האינפיניטיב
- צורת זיקה מיוחדת: *(pp)sy*

- פרדינמה שונה של נטייה, עם הבחנות שונות
- הערך של הצורות אחר
- תפקיד תחבירי שונה; הצלפות שונה עם משלימים
- הצלפות שונה עם מיליות: mi/fe, (r)y
- צורה שונה בחיבור ושליליה/שאלה/תנאי
- תחביר שונה של האינפיניטיב
- צורת זיקה מיוחדת: (pp)sy

- פרדינמה שונה של נטייה, עם הבחנות שונות
- הערך של הצורות אחר
- תפקיד תחבירי שונה; הצלפות שונות עם משלימים
- הצלפות שונה עם מיליות: mi/fe, (r)y
- צורה שונה בחיבור ושליליה/שאלה/תנאי
- תחביר שונה של האינפיניטיב
- צורת זיקה מיוחדת: (pp)sy

- פרדינמה שונה של נטייה, עם הבחנות שונות
- הערך של הצורות אחר
- תפקיד תחבירי שונה; הצלפות שונה עם משלימים
- הצלפות שונה עם מיליות: *mi/fe, (r)y*
- צורה שונה בחיוב ושליליה/ שאלה/תנאי
- תחבר שונה של האינפיניטיב
- צורת זיקה מיוחדת: *(pp)sy*

- פרדינמה שונה של נטייה, עם הבחנות שונות
- הערך של הצורות אחר
- תפקיד תחבירי שונה; הצלפות שונה עם משלימים
- הצלפות שונה עם מיליות: mi/fe, (r)y
- צורה שונה בחיבור ושלילה/ שאלה/תנאי
- תחבר שונה של האינפיניטיב
- צורת זיקה מיוחדת: (pp)sy

- פרדינמה שונה של נטייה, עם הבחנות שונות
- הערך של הצורות אחר
- תפקיד תחבירי שונה; הצלפות שונה עם משלימים
- הצלפות שונה עם מיליות: mi/fe, (r)y
- צורה שונה בחיבור ושלילה/ שאלה/תנאי
- **תחביר שונה של האינפיניטיב**
- צורת זיקה מיוחדת: (pp)sy

- פרדינמה שונה של נטייה, עם הבחנות שונות
- הערך של הצורות אחר
- תפקיד תחבירי שונה; הצלפות שונה עם משלימים
- הצלפות שונה עם מיליות: *mi/fe, (r)y*
- צורה שונה בחיבור ושליליה/שאלה/תנאי
- תחביר שונה של האינפיניטיב
- צורת זיקה מיוחדת: *(pp)sy*

Statws

Wedi Dyweddio ddion

Yn briod

Mewn undeb sifil

Mewn partneriaeth ddomestig

Mewn perthynas agored

Mae'n gymhleth

Wedi gwahanu

Wedi ysgaru

Gweddw

Canslo Cadw

Canfod Ffrindiau ...

ynwyr Yn Dilyn

[...] ordonner les faits linguistiques au point de vue de la langue même.

— MEILLET (1948, p. 228)

צורת הזיקה (sy(dd))

צורת הזיקה (dd) אדנומינלי

"Rydw i'n mynd i'r gegin i wrando ar
על להקשיב ל- מטבח DEF-ל- לכת 7.היות-
PR.S.1SG 1SG-yn₄ sydd ar y radio.'
דרמי DEF על 7.PRS.3.REL דרמה INDF

אני הולך למטבח להקשיב לאיזו דרמה **שייש** ברדיו.
(KR; *Twyll Heno*, pennod 2)

Rhyfedd fel mae   dyn yn medru   anghofio salwch
מחלה   לשכוח להיות_יכל *yn* איש SG.3SG.PRS.ל להיות כמו   מוזר
sydd   yn ddigon pell oddiwrtho.
                                        SG.3REL.REL *yn₃* מופיע רחוק PRS.3.3SG.ל להיות

מוזר איך יכול אדם לשכוח מחלה **שרחוקה** מספיק ממנו.
(KR; *O Gors y Bryniau*, Henaint (pennod 9))

[...] a chefnogi'r hyn sydd dda ynddo.
[...] a chefnogi'r hyn sydd dda ynddo.
[...] a chefnogi'r hyn sydd dda ynddo.

ולתמונה במא **שטווב בו**.

(Islwyn Ffowc Elis; *Cysgod y Cryman*, pennod 24)

Ydy   hi'n   poeni   am   y   pethau
 LP.3sg.DEP   3SG.F-y₄   AOHOT   DEF   LDAG   7.לְהִוֵּת
sydd   wedi   digwydd   yn   y   capel   yn   ddiweddar?
 מאוחר 2uy   CCSIA   DEF   yn₁   REL   LKROT   אחרי 7.לְהִוֵּת

האם היא דואגת בנוגע לדברים **שקרו** בכנסיה לאחרונה?
 (KR; *Twyll Heno*, pennod 6)

Nid peth **sy** wedi diflannu yw'r gorffennol, ond
אלא עבר DEF-⁻ להעלם אחרי PRS.3.REL.7.להיות בבר NEG
peth **sy'n** bod o hyd.
עדין להיות PRS.3.REL-*yn₄* 7.להיות בבר

הבר אינו דבר **שנעלם**, אלא דבר **שקיים** עוד.

(Islwyn Ffowc Elis; *Wythnos yng Nghymru Fydd*, pennod 3)

[...] a chanu'r gloch fawr **sydd** yn hongian fel
 כמו לתלות *4uy* PRS.3.REL.להיות גדול בעמון DEF-לנגן ו-
 cloch eglwys wrth ochr drws y gegin, [...]
 מטבח DEF דלת צד PREP כניסה בעמון

[...] ולצלצל בעמון הגדול **شتולה** כמו בעמון כניסה לצד [...].
 (John Griffith Williams; *Pigau'r Sêr*, Haf Bach Mihangel (pennod 9))

[...] mi gaiff bob dim sydd arni
PRT PRS.3SG OBJ PRS.3.REL 1SG.
להיות (M) דבר כל. \ להשיג syd
ei eisiau.
POSS.3SG.M | צוא

(KR; *Stryd y Glep*, Mehefin 12) [...] היא תשים כל מה **שהיא רצאה**.

צורת הזיקה (dd) במשפט מבויק

Ond stori wahanol iawn   **sy**   gen Wil James
 PN אצל INTENS.3.REL.להיות שונה סיפור אבל
 'ma,   wedi bod yn gweithio yno.
 DEM.PROX. לעבד ⁴yn להיות אחרי כאן=אבל

.having worked there לגמרי **שייש** לוויל נ'יימס כאן, אבל זה סיפור שונה (Islwyn Ffowc Elis; *Cysgod y Cryman*, pennod 21)

Ond y munud yma y bennod **sydd** yn
 אבל כרגע הפרק הוא שמדיאג אותו; אני לא יכולה להכנס אותו לזכרון שלי
 (FYI, "לשים אותו על הזיכרון שלי").
 (KR; *Y Lôn Wen, Darluniau* (pennod 1))

lyn4 7.היות (F)PRS.3.RELDEF רגע
 yma DEM.PROX DEF לעת PRS.1SGPRS.1SGNEG להזיאן POSS.3SG.FNEG POSS.1SG.GEN זכרון

Nid cath **sydd** yna, medda Huw, Catrin Jên

NEG שם VD PN PN

sydd yna o hyd yn crio.

לברכות *yn₄* עדין שם PRS.3.REL.7.להיות

זה לא חתול **שייש** שם, זה קטרין ג'ין **ש**(נמצאת) שם עדין, בוכה.

(Caradog Pritchard; *Un Nos Ole Leuad*, pennod 1)

פסוקיות תוכן

- מבנה ADV+POSS bod
- מבנה bod של קיום ושייכות
- הסמן (r)y
- הסמן na(d)/nad
- מבנה INF+N/PRO^{+LEN}i^{+LEN}
- הסמן mai

- מבנה **bod+POSS ADV**
- מבנה **bod של קיום ושייכות**
- הסמן **y(r)**
- הסמן **na(d)/nad**
- מבנה **N/PRO^{+LEN} INF^{+LEN} i**
- הסמן **mai**

[...] ac roedd   *hynny'n*   handi iawn gan
 [...] IMPF.3SG DEM.DIST.N-*yn*₃.להיות. PRT   INTENS PREP
 [ei   • **bod** (•) **hi'n**   **treulio** cymaint o amser
 POSS.3SG.F   3SG.F-*yn*₄.הרבבה   לבלות EQU PREP זמן
 yn   ymestyn dros waliau'r ardd], [...]
 נל PREP. גדר מעל להתמתה PL-DEF]

[...] זה היה שימושי מאוד בכלל **שהיא בילתה** כל כך הרבה ומן
בהתמתחות מעל גדרות הגן [...]

(JKR; *Harri Potter a Maen yr Athronydd*, pennod 1)

[...] ac roedd hynny'n handi iawn gan
 [...] IMPF.3SG DEM.DIST.N-₃-³₂ להיות PREP זמן
 [ei] • **bod** (•) **hi·n** treulio cymaint o amser
 POSS.3SG.F 3SG.F-₃-₄ הרכבה לבלות זמן.EQU PREP זמן
 yn ymestyn dros waliau'r ardd], [...]
 נן PL-DEF נדר מעל להתמתה PREP

[...] וזה היה שימושי מאוד בended **שהיא בילתה** כל כך הרבה ומן
 בהתמתחות מעל גדרות הגן [...]

(JKR; *Harry Potter a Maen yr Athronydd*, pennod 1)

Gwelodd Duw [fod • y goleuni • yn dda]; [...]
לראות[PST.3SG.OBJ]
אלוהיםDEF
וראDEF[yn]

וירא אלֹהִים אֲתֶה אֶזְרָב בִּטְזֵב [...]

(Y Beibl Cymraeg Newydd; *Llyfr Genesis*, 1:5)

Gwelodd Duw [fod • y goleuni • yn dda]; [...]
למיות[PST.3SG.OBJ] אלוהים[ALOHIM] אוֹתָהּ[DEF.NOM]
טוב[good] yn dda; [...]

וַיַּרְא אֱלֹהִים אֲתֶה אָזֶר בִּטְבּוֹן [...]

(Y Beibl Cymraeg Newydd; *Llyfr Genesis*, 1:5)

Rhaid [ei] • **bod** • **ymhell ar y nos**], [...]
צריך POSS.3SG.F רחוק להיות על לילה DEF

[...] בלילה, היה להיות לאחר לילה,

(KR; *Te yn y Grug*, Gofid (pennod 1))

Rhaid [ei] • **bod** • **ymhell ar y nos**, [...]
צרי רחוק להיות על DEF לילה POSS.3SG.F

[...] בלילה, היה להיות לאחר מואהר צרי

(KR; *Te yn y Grug*, Gofid (pennod 1))

Mae llyfr yn beth sy'n eich cadw
 לשמר PRS.3SG.7.היות קבר צען סְפָר POSS.2PL
 ar eich aelwyd eich hun, ac mae'n
 POSS.2PL PRS.3SG-yn₃ על Ach ל- POSS.2PL REFL
 debyg [fod • dyfod llyfrau • yn dechrau bywyd
 חיים להתחילה PL.POOR לבוא להיותLEN זומה
 anghymdeithasol].
 בלתי-חברתי

וור הוא מהו שמחזיק אותו בביתך שלך, ונראה שהגעתם של ספרים
התחילת את החיים הבלתי-חברתיים.
 (KR; *Y Lôn Wen*, Diwylliant a Chymdeithas (pennod 3))

Mae llyfr yn beth sy'n eich cadw
 לשמר PRS.3SG.7.היות קבר צען סְפָר POSS.2PL.7.היות
 ar eich aelwyd eich hun, ac mae'n
 POSSE.2PL PRS.3SG-yn₃ על Ach REFL ו-
debyg [fod • **dyfod llyfrau** • **yn dechrau** bywyd
 חיים להתחילה PL.0PR לבוא להיותLEN זמנה
 anghymdeithasol].
 בלתי-חברתי

09ר הוא מהهو שמחזיך אותו בביטר שלך, ונראה **שהגעתם של ספרים**
התחילת את החיים הבלתי-חברתיים.
 (KR; *Y Lôn Wen*, Diwylliant a Chymdeithas (pennod 3))

- מבנה ADV+POSS bod
- מבנה bod של קיום ושייכות y(r)
- הסמן na(d)/nad
- הסמן i +^{LEN}N/^{LEN}PRO INF
- הסמן mai

Gwyddent [fod • gan y Potters hefyd • fab
I\Z\LEN לידען IMPF.3PL OBJ PREP DEF PN.PL גן
bychan], [...] לילין

הם ידעו שגם שגמ לפוטרים היה ליד קטן, [...]
(JKR; *Harry Potter a Maen yr Athronydd*, pennod 1)

Gwyddent [fod] • gan y Potters hefyd • fab
לדעתם.IMPF.3PL OBJ PREP DEF PN.PL גם יلد\LEN
bychan], [...]
לטן]

הם ידעו שגם לפוטרים היה יلد קטן, [...]
(JKR; *Harry Potter a Maen yr Athronydd*, pennod 1)

[...] dyn mawr, trwm â gwddf hynod o fyr, er [bod]
להיות למרות קצר של חריג צוואר עם כבד נדול איש

- **ganddo**
- **fwstash hir iawn].**

PREP.3SG.M LEN INTENS אחר שפם\LEN

[...] איש נדול, כבד, עם צוואר קצר באופן מיוחד, למרות **שהיה לו שפם**
ארוך מאוד. (JKR; *Harry Potter a Maen yr Athronydd*, pennod 1)

[...] **bod** dyn mawr, trwm â gwddf hynod o fyr, er [...]
 להיות למרות קצר של חריג צוואר עם כבד נ浊 איש

• **ganddo** • **fwstash hir iawn].**

PREP.3SG.M LEN INTENS אחר שפם\LEN

[...] איש נ浊, כבד, עם צוואר קצר באופן מיוחד, למרות **שהיה לו שפם**
ארוך מאד. (JKR; *Harry Potter a Maen yr Athronydd*, pennod 1)

- מבנה ADV+POSS bod
- מבנה bod של קיום ושייכות
- הסמן (r)y
- הסמן na(d)/nad
- מבנה INF+N/PRO^{+LEN}i^{+LEN}
- הסמן mai

Doedden nhw ddim yn meddwl **y** •
 NEG.3PL 3PL LEN\NEG *yn*₄ לחשוב NMLZ
 [medren **nhw** ei ddioddef petai
 IMPF.3PL 3PL POSS.3SG.W.IMPF.3SG.IRR.IMPF.3SG
 rhywun yn dod i wybod am y Potters].
 DEF PN על לדעת ל' לבוא *yn*₄ מישחו

הם לא חשבו **שהם היי יכולים** לסביר זאת אם מישחו היה מנלה על (JKR; *Harry Potter a Maen yr Athronydd*, pennod 1) הפטרים.

Doedden nhw ddim yn meddwl **y** •
 NEG.3PL 3PL LEN\NEG *yn*₄ לחשב NMLZ
 [medren nhw ei ddioddef petai
 IMPF.3PL 3PL POSS.3SG.W.IMPF.3SG.IRR.ללהיות_יכול
 rhywun yn dod i wybod am y Potters].
 DEF PN על לדעת ל' לבוא *yn*₄ מישחו

הם לא חשבו **שהם היי יכולים** לסביר זאת אם מישחו היה מנגלה על
 הפורטרים. (JKR; *Harry Potter a Maen yr Athronydd*, pennod 1)

[...], ond roedd ganddyn nhw hefyd gyfrinach,
 ל.היות-IMPF.3SG PREP.3PL 3PL נָהָג LEN\SID\LEN
 אבל a'u hofn mawr oedd y • [byddai] rhywun
 ה-POSS.3PL טַחַד COP נְדוּל NMLZ
 yn ei darganfod].
 מישחו IMPF.SBJV.3SG yn₄ ל.היות

[...], היה להם גם סוד, והפחד הנדול שלהם היה **شمישחו** וגלתה אותו.
 (JKR; *Harry Potter and the Prisoner of Azkaban*, chapter 1)

[...], ond roedd ganddyn nhw hefyd gyfrinach,
 ל.היוות-IMPF.3SG PREP.3PL 3PL נָה LEN סוד\אַבל
 a'u hofn mawr oedd y • [byddai rhywun
 ט-POSS.3PL דְּקָדָן COP נְדוּל NMLZ
 yn ei darganfod].
 מישחו IMPF.SBJV.3SG yn₄ ל.היוות

[...], היה להם גם סוד, והפחד הנדול שלהם היה **شمישחו** יגלה אותו.
 (JKR; *Harry Potter and the Prisoner of Azkaban*, chapter 1)

- מבנה ADV+POSS bod
- מבנה bod של קיום ושייכות
y(r)
- הסמן na(d)/nad
- מבנה INF+N/PRO^{+LEN}i^{+LEN}
- הסמן mai

- מבנה ADV+POSS+*bod*
  - מבנה *bod* של קיומ ושייכות
  - הסמן (*r*)*y*
  - הסמן *na(d)/nad*
  - מבנה *i*^{+LEN}*N/PRO*^{+LEN}*INF*
- סקירה דיארכונית: MILLER 2004
- הסמן *mai*

"Rhaid [i•mi • eistedd i lawr i feddw],," medda'r Frân
 עורב VD-DEF לשפט ל- רצפה ל- לשפט SGS-ל- צרי'
 Ddu.
 שחור

„אני צריכה לשפט לחשוב“, אמרה העורבת השחורה.
 (Esop; *Y Frân Wen*)

"Rhaid [i•mi • eistedd i lawr i feddwl]," meddaïr Frân
 עורב VD-DEF לשפט ל- רצפה ל- לשבת SG-ל- צריין
 Ddu.
 שחור

„אני צריכה לשפט לחשוב“, אמרה העורבת השחורה.
 (Esop; *Y Frân Wen*)

Os clywaf   hynyna   eto, yr   wyf   yn siŵr
 בוטוח yn PRS.1SG DEM.DIST.N PRT שוב N 7.ל'היות שובם אָם
 o   sgrechian, gan [i•mi • ei   glywed mor aml.[
 תכוֹף כלְכָר לשמעו PREP.1SG POSS.3SG.M לצרוח

אם אשמע את זה שוב, בוטוח אצראח, כי **אני שומעת את זה** כל כך תדייר.
 (KR; *Stryd y Gleb*, Mai 20)

Os clywaf   hynyna   eto, yr   wyf   yn siŵr
 בוטוח *yn* G.7.היות PRS.1SG DEM.DIST.N.PRT שוב N.7.לשמען AM
 o   sgrechian, *gan* [i•mi • ei]   **glywed** mor aml.[].
 תכוֹף כלְכָר לשמען PREP.1SG POSS.3SG.M.7.לצורך PREP

אם אשמע את זה שוב, בוטוח אצראח, כי **אני שומעת את זה** כל כך תדייר.
 (KR; *Stryd y Gleb*, Mai 20)

Teimlai [idd-ynt] • **gymryd** gormod o faich ar
 על נצל של יותר_מוני לקבל\LEN.7.IMPF.3SG

eu hysgwyddau], ac ofnai [i-r' cyflogau •
 POSS.3PL CTN.PL DEF-7.IMPF.7PFHD ו- משכורת

ddyfod i lawr].
 רצפה ל- לבוא\LEN

היא הרגישה שהם מקבלים יותר מדי עול על כתפיהם, ופחות שהמשכורות ירידו. (KR; *Traem mewn Cyffion, pennod 5*)

Teimlai [id•ynt • gymryd gormod o faich ar
על נטל של יותר_מוני לקבל\LEN.7.IMPF.3SG]
eu hysgwyddau], ac ofnai [i•r' cyflogau •
POSS.3PL CTN.7.IMPF.7.IMPF.7-DEF-לפחוּ ור.משכורת PL
ddyfod i lawr].
רצפה לְ לבוא\LEN

היא הרגישה שהם מקבלים יותר מדי עול על כתפיהם, ופחות שהמשכורות ירדו. (KR; *Traem mewn Cyffion, pennod 5*)

Wedi i • ni blant • dyfu, bu'n rhaid
 צורך $\exists$ -*yn*-PST.3SG.COL.LEN.1PL.ל' להיות לגודול\LEN.ל' אחריו
 cael i • mi • gysgu, [...]
 לישון\LEN.1SG.ל' אחר מקום להשיג

אחרי **שאנחנו הילדים גדלנו**, צריך היה להציג מקום אחר בשבייל שאשן
 בו, [...]
 (KR; *Atgofion I*)

Wedi i • ni bland • dyfu, bu'n rhaid
 צורך $\exists$ -3SG.PST.LEN.COL.ל' להיות לגודל\LEN.1PL.LEN.אחריו

cael lle i arall mi • gysgu, [...]
 לשון\LEN.1SG.ל' אחר מקום להשיג

אחרי **שאנחנו הילדים גדלנו**, צריך היה להציג מקום אחר בשביל שאשן
 בו, [...]
 (KR; *Atgofion I*)

- מבנה ADV+POSS bod
- מבנה bod של קיום ושייכות
y(r)
- הסמן na(d)/nad
- הסמן i +^{LEN}N/^{LEN}PRO INF
- הסמן mai

Ond yr oedd gennym ddiwylliant arall, a chystal
 abil תרבות IMPF.3SG PREP.1PL.להיות PRT אחר EQU
 imi egluro yn y fan yma **mai** [ystyr y
 DEF מלה NMLZ DEF לשמהות 7.1SG להבהיר DEM.PROX DEF
 gair 'gennym' · yw · fy ffrindiau yn ogystal
 PREP.1PL COP PL.חבר yn מילה
 â'm brodyr].
 PREP-POSS.1SG PL.אך.

abil הייתה לנו תרבות אחרת, ומוטב שאבהיר כאן **שפירוש המילה** „לנו“ הוא
 חברי כמו נם אח"י.

((KR; *Y Lôn Wen*, Mathau Eraill o Ddiwylliant (pennod 5))

Ond yr oedd gennym ddiwylliant arall, a chystal
 abil EQU. טוב ו אחר IMPF.3SG PREP.1PL תרבות ל.להיות PRT אבל
 imi egluro yn y fan yma mai [ystyr y
 7.1SG DEF NMLZ DEF מושמות ZLDEF לhabhior yn לhabhior DEF
 gair 'gennym' · yw · fy ffrindiau yn ogystal
 PREP.1PL COP PL.חבר POSS.1SG מילה שווה yn
 â'm brodyr].
 PREP-POSS.1SG PL.אך.PL

אבל הייתה לנו תרבות אחרת, ומוטב שאבהיר כאן **שפירוש המילה „לנו“** הוא
 חברי כמו נם אנחנו.

((KR; *Y Lôn Wen*, Mathau Eraill o Ddiwylliant (pennod 5))

Wyt   ti'n   meddwl   **mai** [Geiriadur Charles .
 PRS.2SG   2SG-y₄n   NMLZ   מילון   PN
 לחשוב   ZLyon   ל.היות
 ydw'   · i]?
 COP.1SG   1SG

את חושבת **שאני** מילון צ'ארלס?
 (KR; *Te yn y Grug, Ymwelydd i De* (pennod 5))

Wyt   ti'n   meddwl   **mai** [Geiriadur Charles .
 PRS.2SG   2SG-y   4. להיות   מילון ZLZN   PN
 ydw'   · i]?
 COP.1SG   1SG

את חושבת **שאני** מילון צ'ארלס?

(KR; *Te yn y Grug, Ymwelydd i De* (pennod 5))

[...] tybiodd ei rieni **mai** [gwell] .
 [...] PAST.3SG POSS.3SG.M הורה NMLZ זלוב COMP
 oedd · i Twm letya hefyd er mwyn i Owen
 COP.IMPF.3SG PN ל- נמ לגור PN ל- בשביל
 fedru cadw ei lygad arno].
 עין POSS.3SG.WG-על לשמר להיות יכול

[...] ההורים שלו חשבו שモטב היה שטום יגור (שם) גם בשביל שאון יכול
 (KR; *Traed mewn Cyffion, pennod 10*) לשים עליו עין.

[...] **tybiodd** ei rieni **mai** [gwell] .
 [...] PAST.3SG POSS.3SG.M הורה NMLZ טוב ZLHB COMP
 oedd · i Twm letya hefyd er mwyn i Owen
 COP.IMPF.3SG PN ל- בשביל נמ לגור PN ל- PN
 fedru cadw ei lygad arno].
 עין POSS.3SG.WG על לשמר להיות יכול

[...] ההורים שלו חשבו שモטב היה שטום יגור (שם) גם בשביל שאון יכול
 (KR; *Traed mewn Cyffion, pennod 10*) לשים עליו עין.

Credaf   **mai** [fy]   anhapusrwydd · a ·
 |.PRS.1SG   NMLZ   POSS.1SG   אומללות   REL
 esgorodd   ar fy   llenydda   yn ystod yr amser
 |.PST.3SG   DEF   לעסוק_בසורות POSS.1SG   על   לחוליד
 yma].
 DEM.PROX

אני מאמין **שהאומללות שלי** היא שהולידה את העיסוק שלי בספורות בזמן זהה.
 (KR; *Atgofion*)

Credaf   **mai** [fy]   anhapusrwydd · a ·
 |.PRS.1SG   NMLZ   POSS.1SG   אומללות   REL
 esgorodd   ar fy   llenydda   yn ystod yr amser
 |.PST.3SG   DEF   POSS.1SG   על   זמן DEF מהלך, *u y* לעסוק_בසורות עליון.להוליד
 yma].
 DEM.PROX

אני מאמין **שהאומללות שלי** היא שהולידה את העיסוק שלי בסיפורות בזמן זהה.

Cawsai   Dei gath bach [...]. Ond, erbyn y   bore, yr
 בוגר PREP DEF   אבל   קטן CHTOL PN   ל.קבל PLUP.3SG.
 oedd   wedi diflannu, ac ni   wyddai   neb
 AF_ACHD 3SG IMPF.3SG   להעת NEG   אחריו SGS.3SG.IMPFO.ל.היות
 yn iawn sut, heblaw mae'n   siŵr, **mai** [o dan
 תחת מ- ZLZNN בטוח 3yu-PR.3SG.ל.היות   בלבד AIR   נסן 2uy
 y drws].
 דלת DEF

די קיבל חתול קטן. אבל, כשהגין הבוגר הוא כבר נעלם, אף אחד לא ידע
 בדוק AIR, בלבד בטח, **שמתחת לדלת.**

(KR; *Y Lôn Wen*, Diwylliant a'r Capel (pennod 4))

Cawsai   Dei gath bach [...]. Ond, erbyn y bore, yr
 בוגר PREP DEF   אבל   קטן CHTOL PN   PLUP.3SG.7.לקבל
 oedd   wedi diflannu, ac ni wyddai   neb
 AF_ACHD 3SG.IMPF.7.לדעת NEG   לא   להעלם ADV.3SG.IMPF.7.להיות
 yn iawn sut, heblaw mae'n   siŵr, mai [o dan
 תחת PRS.3SG.7.להיות   בלבד AIR   נכו u
 y drws].
 DEF זלט

די קיבל חתול קטן. אבל, כשהגניע הבוגר הוא כבר נעלם, אף אחד לא ידע
 בדיקן איך, בלבד בטח, שמתחית לזלט.

(KR; *Y Lôn Wen*, Diwylliant a'r Capel (pennod 4))

Sylwodd   Harri, er   hynny,   **mai** [dyma·r
 |.PST.3SG PN   PREP DEM.DIST.N NMLZ dyma-DEF
 gymdeithas fwyaf prydron a   welsai   ef   yn y
 חֶבְרָה   SUP   רָאוּ   REL לְרֹאֹת 7.PLUP.3SG 3SG.M *yn₁* DEF
 coleg].
 קָוְלִינְ

הארι הבחן, **שׂו** החבורה הראיה ביותר שראה בקהלן.
 (Islwyn Ffowc Elis; *Cysgod y Cryman*, pennod 12)

Sylwodd   Harri, er   hynny,   **mai** [dyma·r
 |.PST.3SG   PN   PREP   DEM.DIST.N   NMLZ dyma-DEF
 gymdeithas fwyaf prydron a   welsai   ef   yn y
 |.SUP   REL |.PLUP.3SG 3SG.M *yn₁* DEF
 |.חֶבְרָה |.ראוי |.לְרֹאֹת
 coleg].
 |.קָולִין

הארי הבחן, **שז** החבורה הראויה ביותר שראה בקולן.
 (Islwyn Ffowc Elis; *Cysgod y Cryman*, pennod 12)

Ac am a wn i, **mai** [dyna'r sylw callaf
-I PREP REL 7.PRS.1SG 1SG NMLZ dyna-DEF SUP]
אַל חכם הערה לְדֹעַת.
a glywyd y noson].
REL PST.IMPRES DEF ערב לשמעו

וככל היידוע לי, זו ההערה החכמה ביותר שנשמעה הערב.
(KR; *Stryd y Glep*, Mai 22)

Ac am a **wn** i, **mai** [dyna'r sylw callaf
אַכְּ אָמֵן אֲלֹהִים הָרְאָה]
לְאַלְפָם הָרְאָה חִכְמָה DEF-PRP.1SG 1SG NMLZ dyna-DEF 1SG PREP REL.
a **glywyd** y **noson**].
עֲרָב לְשָׁמוֹעַ DEF.PST.IMPRES REL.

וככל היידוע לי, זו ההערה החכמה ביותר שנשמעה הערב.
(KR; *Stryd y Glep*, Mai 22)

Dwi'n meddwl **taw** [codi'r goes · oedd
 להיות NMLZ רגל-להרים COP.IMPF.3SG
 · y peth gorau i'w wneud].
 (דבר (ו) טוב SUP.3SG.POS מ-לעשות DEF)

אני חושבת **שלהרים** את הרגל היה הדבר הטוב ביותר לעשות.
 (Fflur Dafydd; *Y Llyfrgell*, Ana a Nan (pennod 16))

Dwi'n meddwl taw [codi'r goes · oedd
 רגָל DEF-להרים ZL2 PRS.1SG.4 להיות COP.IMPF.3SG
 · y peth gorau i'w wneud].
 לעשׂות W.G.POSS.3SG.7 SUP.טוב (W)דבר DEF

אני חושבת **של**הרים את הרגָל היה הדבר הטוב ביותר ביותר לעשׂות.
 (Fflur Dafydd; *Y Llyfrgell*, Ana a Nan (pennod 16))

- מבנה **bod+POSS ADV**
- מבנה **bod של קיום ושייכות**
- הסמן **y(r)**
- הסמן **na(d)/nad**
- מבנה **i^{+LEN}N/PRO^{+LEN} INF**
- הסמן **mai**

Mae iaith ym mhobman.

- Rwy'n cael y teimlad weithiau [**fod** popeth yn gyfrodedd ag iaith].
- Rwy'n cael y teimlad **mai** [iaith yw deunydd popeth sy'n bod].
- Rydw i'n cael y teimlad weithiau, credwch neu beidio, rydw i'n cael y teimlad **nad** [ydw i fy hun yn ddim byd ond iaith] — dim byd ond geiriau a brawddegau.
Fyddwn i ddim yn bod oni bai am iaith.

חלק III

סיכום הקורס

- הרבה ניתוח בלשוני של דקדוק וילשי
- הרבה סוגיות בלשניות כלליות
- הרבה טקסטים:

- Y Frân Ddu
- Harri Potter a Maen yr Athronydd*
- Y Tywysog Bach*
- Anturiaethau Alys yng Ngwlad Hud*
- Llyfr Genesis: Hanes y Creu*
- Llyfr Genesis: Tŵr Babel
- Gofid
- Atlas Anifeiliaid (Lego)*
- Ferdinand de Saussure (Wicipedia)*
- Darllun (Y Lôn Wen)*
- Mi Weda'i Wrthot Ti Stori...
- Gŵr Bonheddig yn Cynorthwyo Dau Golier i Rannu Tair Sofren Felen
- Tu Mewn i Goedwig Hynaf Ewrop*
- Chwarae plant (chwarae cylchyn efo bach)*

 ועכשיו... הפתעה לסיום הקורס!

[...] Hîr i Mbair Annui, anglennatha i Varanduiniant erin dolothen Ethuil, egor ben genediad Drannail erin Gwirth edwen. Ar e aníra ennas suilannad mhellyn ïn phain: edregol e aníra tírad i Cherdir Perhael (i sennui Panthael estathar aen) Condir i Drann, ar Meril bess dîn, ar Elanor, Meril, Glorfindiel, ar Eirien sellath dîn; ar Iorhael, Gelir, Cordof, ar Baravorn, ionnath dîn. A Pherhael ar am Meril suilad uin aran [...]

Elessar Telcontar: Aragorn Arathornion Edhelharn, aran Gondor ar Arnor ar Hîr i Mbair Annui, anglennatha i Varanduiniant erin dolohen Ethuil, egor ben genediad Drannail erin Gwirith edwen. Ar e aníra ennas suilannad mhellyn ïn phain: edregol e aníra tírad i Cherdir Perhael (i sennui Panthael estathar aen) Condir i Drann, ar Meril bess dîn, ar Elanor, Meril, Glorfindiel, ar Eirien sellath dîn; ar Iorhael, Gelir, Cordof, ar Baravorn, ionnath dîn. A Pherhael ar am Meril suilad uin aran o Minas Tirith nelchaenen ned Echuir.

Thraenleia gylde
 Gylde ienlænleia
 Gylde ienlænleia
 Gylde ienlænleia
 Gylde ienlænleia

Thraenleia gylde
 Gylde ienlænleia
 Gylde ienlænleia
 Gylde ienlænleia
 Gylde ienlænleia

Thraenleia gylde
 Gylde ienlænleia
 Gylde ienlænleia
 Gylde ienlænleia
 Gylde ienlænleia

Thraenleia gylde
 Gylde ienlænleia
 Gylde ienlænleia
 Gylde ienlænleia
 Gylde ienlænleia

Aragon Strider Ar-
 thomson the Elffstone King
 of Condork Arnok Lord of the
 Westlands will approach the
 Bridge of Baradon on the
 eighth day of Spring (or in the
 Shire reckoning the second day of
 April) by he desires to greet there
 all his friends, In special he de-
 sires to see Master Samwise
 mayor of the Shire & Rose his
 wife, & Elanor, Rose, Goldi-
 locks & Dobby his daughters &
 Frodo, Merry, Pippin, & Ham-
 fast his sons. AE.

From
 Minas Tirith the twenty
 third day of February
 634 [1956].

Elessar Telcontar,
 Aragon arathorn son Caius
 barn anglomannia Narand-
 ultuan erin Dolothen Ethuin
 Cogor ben genelaint Branniel
 erin Gwirthi elden) ar emas
 i Aran Gondor ar Arnor ar
 Minas Tirith Annui anira sul-
 caniat mheldyn in phain &
 edregol canira tirad i Cher-
 dir Ffach (i tenui Panthalad
 estathur aen) condar i Branniel
 ar Meni bessdin ar Elanor,
 Meni, Glorfindiel, Cirien, all-
 aeth din; ar Isorach, Geler, Con-
 dof, Baradorn iornath Aene-
 as el

a Phredhel ar am Meni suid
 hin aran o Minas Tirith
 nelihaenen ned Ethuin, 16.

To Dordor is to Baradon and
 down the Way from Baradon
 Baradon the Brandywine
 of Mordor. 2 miles to the

- שפה, יופי ויצירה אומנותית
- נקודות להשוואה בין וולשית וסינדרין:
  - פונולוגיה
  - מוטציות
  - ריבוי באפוגניה
  - סמיכות
  - שינוי לשוניים
  - דמיון לקסיקלי

- שפה, יופי ויצירה אומנותית
- נקודות להשוואה בין וולשית וסינדרין:
  - פונולוגיה
  - מוטציות
  - ריבוי באפוגניה
  - סמיכות
  - שינויים לשוניים
  - דמיון לקסיקלי

The Monsters and the Critics and other שלושה מאמרים מהקובץ לשוניים :essays

על ولשית, אנגלית ואסטטיקה לשונית.

English and Welsh

על האומנות של יצירת שפות.

A Secret Vice

על סיפורי פיות, Faërie ובריה משנית.

On Fairy-Stories

בהקשר זהה, כדי גם לקרוא את הסיפור המקסים Leaf by Niggle, שתורגם לעברית בספר "עז וعلا" על ידי מיכל אלףון בהוצאת זמורה ביתן.

Most English-speaking people, for instance, will admit that *cellar door* is 'beautiful', especially if dissociated from its sense (and from its spelling). More beautiful than, say, *sky*, and far more beautiful than *beautiful*. Well then, in Welsh for me *cellar doors* are extraordinarily frequent, and moving to the higher dimension, the words in which there is pleasure in the contemplation of the association of form and sense are abundant.

— *English and Welsh*

שלושה מאמרים מהקובץ
The Monsters and the Critics and other
:essays

על ولשית, אנגלית ואסטטיקה לשונית.

English and Welsh

על האומנות של יצירת שפות.

A Secret Vice

על סיפורי פיות, Faërie ובריה משנית.

On Fairy-Stories

בקשר זהה, כדי גם לקרוא את הספר המקסים Leaf by Niggle, שתרגם לעברית בספר "עז וعلا" על ידי מיכל אלפון בהוצאה זמורה ביתן.

Nobody believes me when I say that my long book is an attempt to create a world in which a form of language agreeable to my personal aesthetic might seem real. But it is true.

— From a letter to Christopher Tolkien (#205), 1958/02/21
The Letters of J. R. R. Tolkien

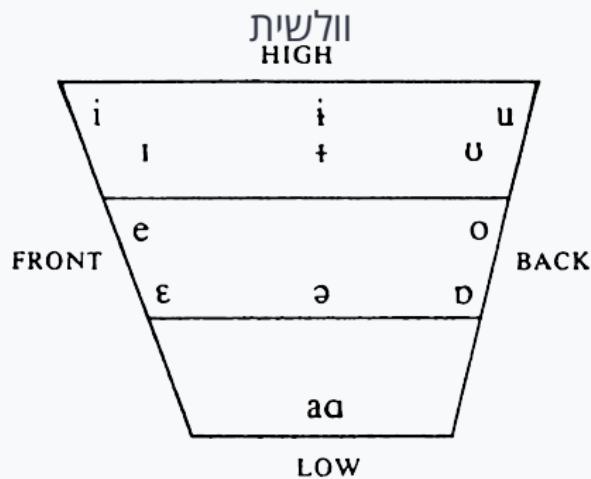
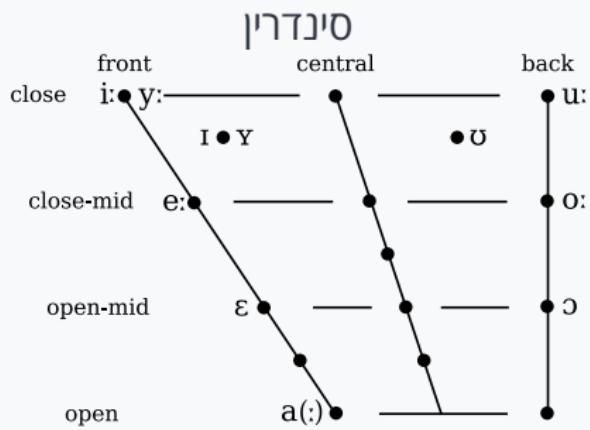
- שפה, יופי ויצירה אומנותית
- נקודות להשוואה בין וולשית וסינדרין:
  - פונולוגיה
  - מוטציות
  - ריבוי באפונניה
  - סמיכות
  - שינויים לשוניים
  - דמיון לקסיקלי

ודקי	ענבי	וילוני	וילוני	חיכי	בתרמכתשי	מקתשי	שינוי	שפתי-ישני	דיזפרי	פוץ
						t	d		k	g
אוּ	m	m				ŋ	n		ŋ	ŋ
רטט						r				
חוֹך	f	v	θ	ð	s	(z)	ʃ			x
חוֹך צָהִ					χ					h
מְקוּרֵב								j		
מְקוּרֵב צָהִ						l				
										מחונך בתרמכתשי: (tʃ) (dʒ) (ʃ)
								מְקוּרֵב שפתי-וילוני: W		

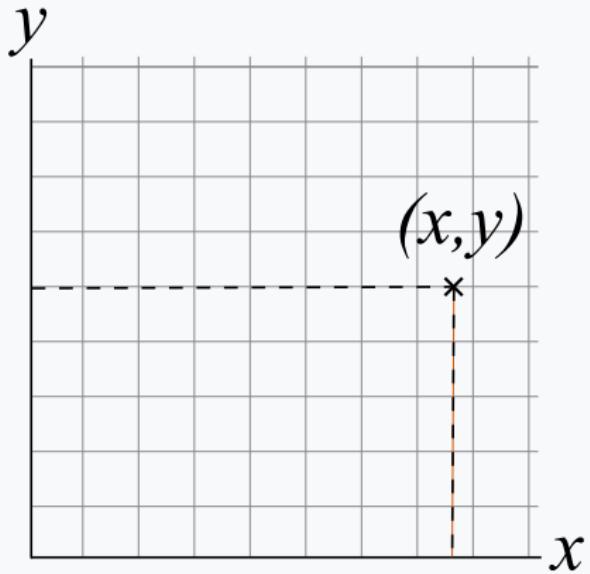
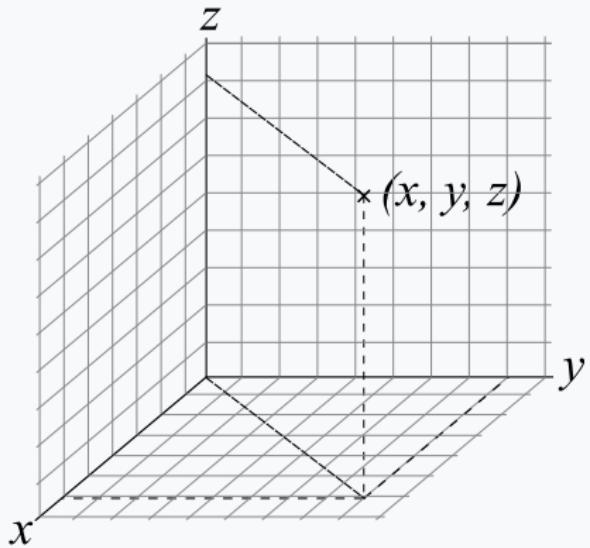
ודקי	ענבי	וילוני	וילוני	חיכי	בתרמכתשי	מקתשי	שינוי	שפתיישני	זושפטני	פוצץ
						t	d		k	g
אוּ	m̥	m				n̥	n		ŋ̥	ŋ
רטט						r̥	r			
חוֹך		f	v	θ	ð	s	(z)	ʃ		x
חוֹך צָדִי						χ				h
מְקוּרֵב									j	
מְקוּרֵב צָדִי						l				

מחונך בתרמכתשי: (tʃ) (dʒ) (ʃ) (χ) (ŋ̥) (ŋ̥)

מְקוּרֵב שפתייזלוני: W W

- שפה, יופי ויצירה אומנותית
- נקודות להשוואה בין וולשית וסינדרין:
  - פונולוגיה
  - מוטציות
  - ריבוי באפוגניה
  - סמיכות
  - שינוי לשוניים
  - דמיון לקסיקלי

Elessar Telcontar: Aragorn Arathornion Edhelharn, aran Gondor ar Arnor ar Hîr i [Mbair](#) Annui, anglennatha i [Varanduiniant](#) erin [dolothen](#) Ethuil, egor ben genediad [Drannail](#) erin Gwirth edwen. Ar e aníra ennas suilannad mhellyn ìn [phain](#): edregol e aníra tírad i [Cherdir](#) Perhael (i sennui Panthael estathar aen) Condir i [Drann](#), ar Meril bess dîn, ar Elanor, Meril, Glorfindiel, ar Eirien sellath dîn; ar Iorhael, Gelir, Cordof, ar Baravorn, ionnath dîn. A [Pherhael](#) ar am Meril suilad uin aran o Minas Tirith nelchaenen ned Echuir.

גולדרין מוקדמת
(Lam na Ngoluith)

	בסיס	LEN	NAS	HARD
p	b	f	f	
t	d	θ	θ	
k	g	x	x	
b	v	m		
d	ð	n		
g	∅	ŋ		
(* ^m)b	m	m		
(* ⁿ)d	n	n		
(* ^ŋ)g	ŋ	ŋ		

	בסיום	LEN	NAS	ASP
p	b	m	f	
t	d	ŋ	θ	
k	g	ŋ	x	
b	v	m		
d	ð	n		
g	∅	ŋ		
m	v			
ŋ	l			
r	r			

סינדרין

(לפי ניתוח של דיוויד סאלן)

בסיס		LEN	NAS	STOP	LIQ	MIX
p	b	f	f	f	b	
t	d	θ	θ	θ	d	
k	g	x	x	x	g	
b	v	m		v		
d	ð	n		ð		
g	∅	ŋ		∅		
m	v			v		
χ	l	l	l	l	l	
ř	r	r	r	r	r	
s	h				h	
h	χ	χ	χ	χ	χ	
w	χw	χw	χw	χw	χw	
(* ^m)b	m	mb	mb	m	mb	
(* ⁿ)d	n	nd	nd	n	nd	
(* ^ŋ)g	ŋ	ŋg	ŋg	ŋ	ŋg	

וילשית

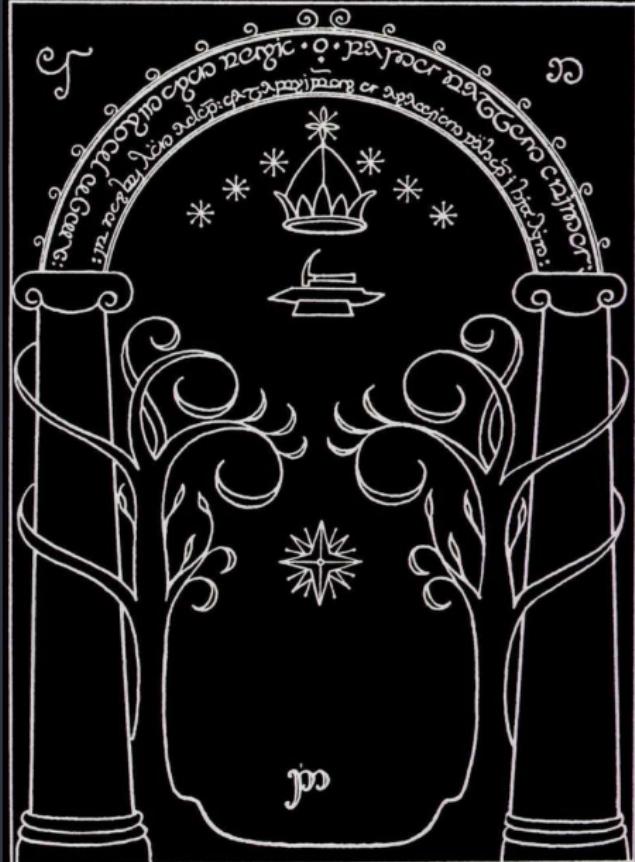
בסיס		LEN	NAS	ASP
p	b	m	f	
t	d	ṇ	θ	
k	g	ŋ	χ	
b	v	m		
d	ð	n		
g	∅	ŋ		
m	v			
χ	l			
ř	r			
m	v			
χ	l			
ř	r			

- שפה, יופי ויצירה אומנותית
- נקודות להשוואה בין וולשית וסינדרין:
  - פונולוגיה
  - מוטציות
  - ריבוי באפוגניה
  - סמיכות
  - שינויים לשוניים
  - דמיון לקסיקלי

סינדרין			וילשית	
כפִּירנָל	tâl	tail	arth	eirth
עַז בָּוקִיצה	lalven	lelvin	carreg	cerrig
גְּבֻעָה	amon	emyn	asgwrn	esgyrn
אוֹרָק	orch	yrch	corff	cyrff
עַז צְפִּצְפָּה	tulus	tylys	twll	tyllau
				דּוֹב
				אַבָּן
				עַצְמָם
				גּוֹף(ה)
				חֹור

- שפה, יופי ויצירה אומנותית
- נקודות להשוואה בין וולשית וסינדרין:
  - פונולוגיה
  - מוטציות
  - ריבוי באפוגניה
  - סמיוכות
  - שינויים לשוניים
  - דמיון לקסיקלי

Elessar Telcontar: Aragorn Arathornion Edhelharn, aran Gondor ar Arnor ar Hîr i Mbair Annui, anglennatha i Varanduiniant erin dolohen Ethuil, egor ben genediad Drannail erin Gwirth edwen. Ar e aníra ennas suilannad [mhellyn](#) ìn phain: edregol e aníra tírad i Cherdir Perhael (i sennui Panthael estathar aen) Condir i Drann, ar Meril bess dîn, ar Elanor, Meril, Glorfindiel, ar Eirien sellath dîn; ar Iorhael, Gelir, Cordof, ar Baravorn, ionnath dîn. A Pherhael ar am Meril suilad uin aran o Minas Tirith nelchaenen ned Echuir.

Here is written in the Feanorian characters according to the mode of Beleriand: Ennya Durin Aran Moria; pedo mellon a minno. Imliarvi hain echant; Celebrimbor o Eregion teithant i thiwhin.

Ennyn Durin aran Moria
Pyrth Dwryn brenin Moria
מוריה מלך PN PL.שער

שער דוריון מלך מוריה

Elessar Telcontar: Aragorn Arathornion Edhelharn, aran Gondor ar Arnor ar Hîr i Mbair Annui, anglennatha i Varanduiniant erin dolohen Ethuil, egor ben genediad Drannail erin Gwirth edwen. Ar e aníra ennas suilannad mhellyn ïn phain: edregol e aníra tírad i Cherdir Perhael (i sennui Panthael estathar aen) [Condir i Drann](#), ar Meril bess dîn, ar Elanor, Meril, Glorfindiel, ar Eirien sellath dîn; ar Iorhael, Gelir, Cordof, ar Baravorn, ionnath dîn. A Pherhael ar am Meril suilad uin aran o Minas Tirith nelchaenen ned Echuir.

Condir i Drann
Maer y Sir
גַּרְנֵן DEF ראש-עיר

ראש-העיר של הפלך

- שפה, יופי ויצירה אומנותית
- נקודות להשוואה בין וולשית וסינדרין:
  - פונולוגיה
  - מוטציות
  - ריבוי באפוגניה
  - סמיכות
- **שינויים לשוניים**
- דמיון לקסיקלי

M

Lower Garrapata (western) feet below in sand sandy
feet, N on face

Calcareous
Metavolcanic
Rock

shallow - ON sand preservative brown Q water of
Marine (Bivalve) fine shells thin and thin

Sand (Silurian) & Silurian shells of calcareous material thin thin

shallow - thin black - Q water black (N) fine calcareous
black black " black " black " black " black

Material consists in main 61% Calcareous shells

Metavolcanic
Metavolcanic
Rock

The inner high
metavolcanic
metavolcanic
metavolcanic
metavolcanic

metavolcanic
metavolcanic
metavolcanic

shallow - calcareous material Q water yellowish yellowish
calcareous material yellowish yellowish yellowish yellowish
yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish

shallow - calcareous material Q water yellowish yellowish
calcareous material yellowish yellowish yellowish yellowish
yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish
yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish

shallow - calcareous material Q water yellowish yellowish
calcareous material yellowish yellowish yellowish yellowish
yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish
yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish

shallow - calcareous material Q water yellowish yellowish
calcareous material yellowish yellowish yellowish yellowish
yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish
yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish

shallow - calcareous material Q water yellowish yellowish
calcareous material yellowish yellowish yellowish yellowish
yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish
yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish

shallow - calcareous material Q water yellowish yellowish
calcareous material yellowish yellowish yellowish yellowish
yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish
yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish

shallow - calcareous material Q water yellowish yellowish
calcareous material yellowish yellowish yellowish yellowish
yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish
yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish

shallow - calcareous material Q water yellowish yellowish
calcareous material yellowish yellowish yellowish yellowish
yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish
yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish yellowish

כמה דוגמאות להשתלשות צורנית ב„אטימולוגיות“, מול וולשית

- **LOK-** *'great serpent, dragon'

Quenya *lóke* 'dragon'

Noldorin *lhûg* 'dragon'

Welsh *llyg* 'shrew, (field-)mouse' < Proto-Brythonic *llug <
Proto-Celtic *lukoss 'mouse'

- **ROK-**

Q. *rokko* 'horse'

N. *roch* 'horse'

W. *bach* 'small' < PBr. *bix < PCelt. *bikkos 'small'

- **RŌ-** 'rise' + **MEN-** 'place, spot'

Q. *rómen* 'east'

N. *rhûn* (<*rhufen*) 'east'

W. *Rhufain* < ?Latin *rōmānus*

W. *dŵr* 'water' < *dwfr* < Middle Welsh *dwfyr* < PBr. *duβr < PCelt.
*dubros 'water' < PIE *dʰubrós 'deep'

- שפה, יופי ויצירה אומנותית
- נקודות להשוואה בין וולשית וסינדרין:
  - פונולוגיה
  - מוטציות
  - ריבוי באפוגניה
  - סמיכות
  - שינוי לשוניים
  - דמיון **לקסיקלי**

	סינדרין		וילשית
carag	spike, tooth of rock	carreg	stone
doron	oak	derwen	oak
ifant	aged, having lived long, old	ifanc	young
lhanc	throat	llwnc (SW)	throat, gullet
lhîn	pool	llyn	lake
malen	yellow	melyn (M) melen (F)	yellow
rhem, rhemb	frequent, numerous	rhif	number
rhîw (S)	winter season	rhew	ice
sîdh (LEN hîdh)	peace	hedd	peace
sin (LEN hin)	DEM.PROX.PL	hyn	DEM.PROX.PL
tofn	lowlying, deep, low	dwfn (M) dofn (F)	deep, profound

'[...] A chance-meeting, as we say in Middle-earth.'

— Gandalf in *the Quest of Erebor* (Unfinished Tales)

၁၄၃၂ ၁၄၃၃ ၁၄၃၄ ၁၄၃၅

p	t	p	p	q	tʃ	q	k
β	d	β	b	cq	dʒ	χ	g
h	θ	h	f	cl	ʃ	χ	x
h̪	ð	h̪	v	cd	ʒ	χd	ɣ
w	n	w	m	ca	j	χa	ŋ
<hr/>							
r	r	r	w	ɑ	j	ɑ	
ɣ	r	ɣ	r	τ	l	τ	!
š	s	š	s	χ	s:	χ	s:
λ	h	λ	w	χ	-χ	o	-χ

p	t	p̪	p̫	ç	tʃ	χ	k	+	k	χ	kʰ	Λ	g	ל	g̪	כ	ג
β	d	β̪	b	ç̪	dʒ	χ̪	g	-	d	c	ɸ	cʰ	ε	ʃ	β̫	ח	ח
h	θ	h̪	f	ç̫	ʃ	χ̫	x	-	c	t	ø	tʰ	ר	q	χ̫	ח	ח
β̫	ð	β̫	v	ç̫	ʒ	χ̫	ɣ	-	λ	t̫	ø̫	t̫ʰ	׮	d̫	D̫	׮	׮
ω	n	ω̪	m	ca	ŋ	χ̫	ŋ̪	-	ל	p	ε	pʰ	׮	b	׮	b̫	׮
<hr/>																	
ئ	r	ئ	w	ا	j	ئ	-	ل	j	ئ	r	-	ل	ئ	v	ئ	ئ
غ	r	غ	!	ئ	ل	ئ	!	ئ	s	ئ	s	-	ئ	ه	-	ئ	ئ
س	s	س	s	ئ	s:	ئ	s:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ل	h	ل	و	ئ	-ئ	ئ	-ئ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

p	t	p	p	q	tʃ	q	k	କ	k	ଖ	k ^h	ଗ	g	ଘ	g ^h	ଡ	ଟ	ଟ୍	ଟ୍ଟ	
ମ	d	ମ	b	ବୁ	ଦୁୟ	ପୁ	ଗ	ଚ	c	ଛ	c ^h	ଜ	ଜୁ	ଝା	ଜୁହ	ଜ	ଗୁ	ଜ୍ଞା	ଜ୍ଞାନ	
ଥ	ଥୁ	ଥୁ	f	ଫୁ	ଦୁୟ	ପୁ	ଖ	ଟ	t	ଠ	t ^h	ଡୁ	ଢୁ	ଧୁ	ଧୁହ	ଣ	ଣୁ	ଣ୍ଣା	ଣ୍ଣି	
ବୁ	ବୁ	ବୁ	v	ବୁଲୁ	ବୁଲୁ	ବୁଲୁ	ବୁଲୁ	ତ	t _u	ଥୁ	t ^h	ଦୁ	ଦୁ	ଧୁ	ଧୁହ	ନ	ନୁ	ନ୍ନା	ନ୍ନି	
ନୁ	n	ନୁ	m	ମୁ	ମୁ	ମୁ	ମୁ	ପ	p	ଫୁ	p ^h	ବୁ	b	ଭୁ	b ^h	ମ	ମୁ	ମ୍ନା	ମ୍ନି	
<hr/>										ଯ	j	ର	r	ଲ	l	ଵ	v	ଶ	ଶୁ	
ଙୁ	r	ଙୁ	w	ଙୁ	j	ଙୁ	ଙୁ	ଷ	ଶୁ	ଷୁ	ସୁ	s	ହୁ	ହୁ	ଙୁ	ଙୁ	ଙୁ	ଙୁ	ଙୁଳି	
ଶୁ	s	ଶୁ	s	ଶୁ	s:	ଶୁ	ଶୁ													
ଅ	h	ଅ	ମୁ	ଅ	-ଇ	ଅ	-ଇ													

ப ad பி id பு
பா a: பீ pi: பூ பூ

p/p̄ pa p̄ pe p̄i p̄o p̄u p̄y

C	/k/	G	/g/	לטינית
I	/ɪ/	J	/j/	
V	/w/ > /v/	U	/ʊ/	

קשר צורה-צליל

C	/k/	G	/g/	לטינית
I	/ɪ/	J	/j/	
V	/w/ > /v/	U	/ʊ/	

D, ڈ /d/   Đ, ڏ /ڏ/   انگلیت عتیکہ

קשר צורה-צליל

C	/k/	G	/g/	לטינית
I	/ɪ/	J	/j/	
V	/w/ > /v/	U	/ʊ/	

D, ڈ /d/   ڈ, ڈ /ð, þ/   انגלית עתיקה

ا, ا /ə/   ا, ا /i/   سורקית

C	/k/	G	/g/	לטינית
ץ	/tʃ/	ז	/dʒ/	
V	/w/ > /v/	ע	/χ/	
D, א	/d/	Ð, בּ, בּאַ	/ð, β, βאַ/	אנגלית עתיקה
ו, וּ	/w/	וֹ, וְ	/i/	טורקית
ט	/f/	ט	/p/	ערבית
ת	/θ/	ת	/t/	(היגוי טָבָרִני)
כ	/χ/	כּ	/k/	
בּ	/β/	בּ	/b/	
דּ	/ð/	דּ	/d/	
גּ	/χ/	גּ	/g/	

קשר צורה-צליל

C	/k/	G	/g/	לטינית
I	/ɪ/	J	/j/	
V	/w/ > /v/	U	/ʊ/	
D, ડ	/d/	ઢ, બ	/ڏ, ٻ/	إنگلית עתיקה
ા, િ	/a/	ા, િ	/i/	טורקית
જ	/f/	જ	/p/	ערבית
ઠ		ઠ	/t/	מנוקדת
ચ	/χ/	ચ	/k/	בת ימינו
ઝ	/v/	ઝ	/b/	
ડ		ડ	/d/	
ગ		ગ	/g/	

טנגוואר לעומת הנגול

p	t	p	p	g	tʃ	q	k	ㄱ	ㅋ	ㅋㅋ	ㅋㅋ	ㆁ	-ㆁ	ㆁㆁ	牙音
β	d	β	b	ç	dʒ	ç	g	ㄷ	ㅌ	ㅌㅌ	ㅌㅌ	ㄴ	-ㄴ	ㄴㄴ	舌音
h	θ	h	f	cl	ʃ	χ	x	ㅂ	ㅍ	ㅍㅍ	ㅍㅍ	ㅁ	-ㅁ	ㅁㅁ	脣音
h	ð	h	v	cl	ʒ	χ	ɣ	ㅈ	ㅊ	ㅊㅊ	ㅊㅊ	ㅅ	-ㅅ	ㅅㅅ	齒音
m	n	m	m	ca	ŋ	aa	ŋ	ㅁ	ㅇ	ㅇㅇ	ㅇㅇ	ㅇ	∅	V	喉音
r	r	r	w	a	j	o		ㄹ	ㅎ	ㅎㅎ	ㅎㅎ				半舌音
χ	r	χ	r	č	l	č	!								
s	s	?	s	χ	s:	χ	s:	ㅌ	ㅏ	ㅏㅏ	ㅏㅏ	ㅓ	ㅓㅓ	ㅓㅓ	
λ	h	d	W	λ	-I	o	-U								

טנגוואר לעומת הנגול

p	t	p	p	g	tʃ	q	k
β	d	β	b	ç	dʒ	ç	g
h	θ	h	f	cl	ʃ	χ	x
h̥	ð	h̥	v	cl̥	ʒ	χ̥	y
n̥	n	n̥	m	ca	ŋ	χ̥	ŋ

---

n	r	n	w	ə	j	ø	
χ	r	χ	ɹ	č	l	š	!
č	s	č	s	č	s:	š	s:
λ	h	č	ɯ	χ	-ɪ	ø	-ʊ

ㄱ	ㅋ	ㅋ	ㅋʰ	ㆁ	ㅋ	ㆁ	-
ㄷ	ㅌ	ㅌ	ㅌʰ	ㆁ	ㅌ	ㆁ	-
ㅂ	ㅍ	ㅍ	ㅍʰ	ㆁ	ㅍ	ㆁ	m
ㅈ	ㅊ	ㅊ	ㅊʰ	ㆁ	ㅊ	ㆁ	-
ㅅ	ㅆ	ㅆ	ㅆ	ㅆ	ㅆ	ㅆ	-
ㅈ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	-
ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	-
ㅇ	ㅇ	ㅇ	ㅇ	ㅇ	ㅇ	ㅇ	-

ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ
ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ
ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ	ㅎ

РНІЧІΨ

ΦΩЖІΨΦІ

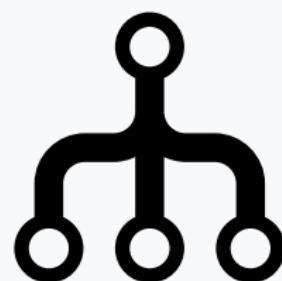
ΦІЛРДФІДІЛДФХВФ

·РНІЧІΨІΨЛЯΦΩЖІΨІЛТМЯВЛІ.

סינטזה
(מיזוג)

אנליזה
(ניתוח)

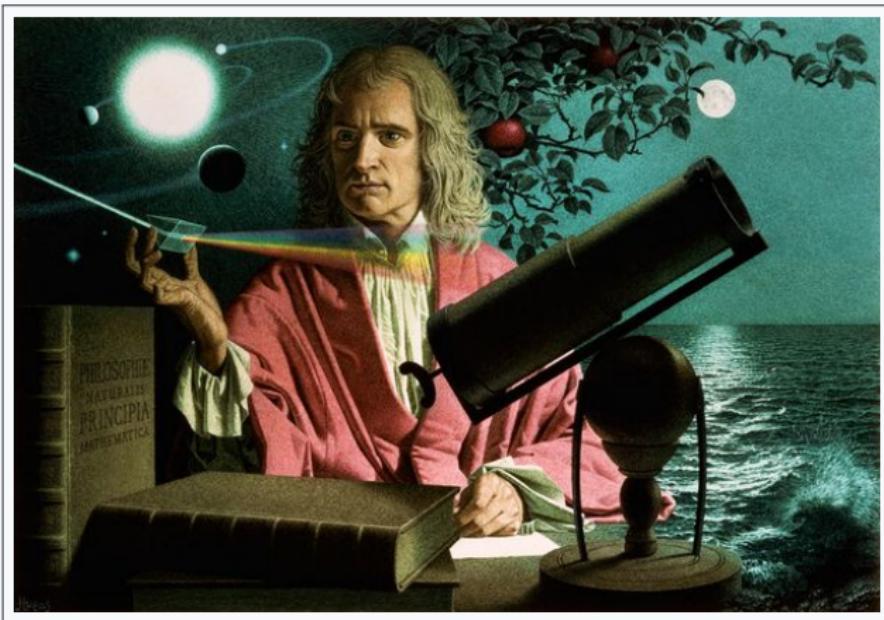
"ראדאנאסט החום!" ה策חק סארומאן, ששוב לא הסתיר את זעמו. '[...] כי אנו כי סארומאן הנדול בחכמה, סארומאן יוצר-הטבעות, סארומאן הססגוני!' התבוננתי בו וראיתי כי מלבושיו שוב אינם לבנים וכל הצבעים ארוגים בהם, ובנעוו הם מتباهקים ומחליפים גוון עד שתלאה העין.

"העדפתني את הלבן", אמרתי.

"לבן!" אמר בבוז. 'טוב הוא כה תחלה. אך לבן אפשר לצבועו; אך לבן אפשר לכתוב עליו; אוור לבן אפשר לשוברו.'

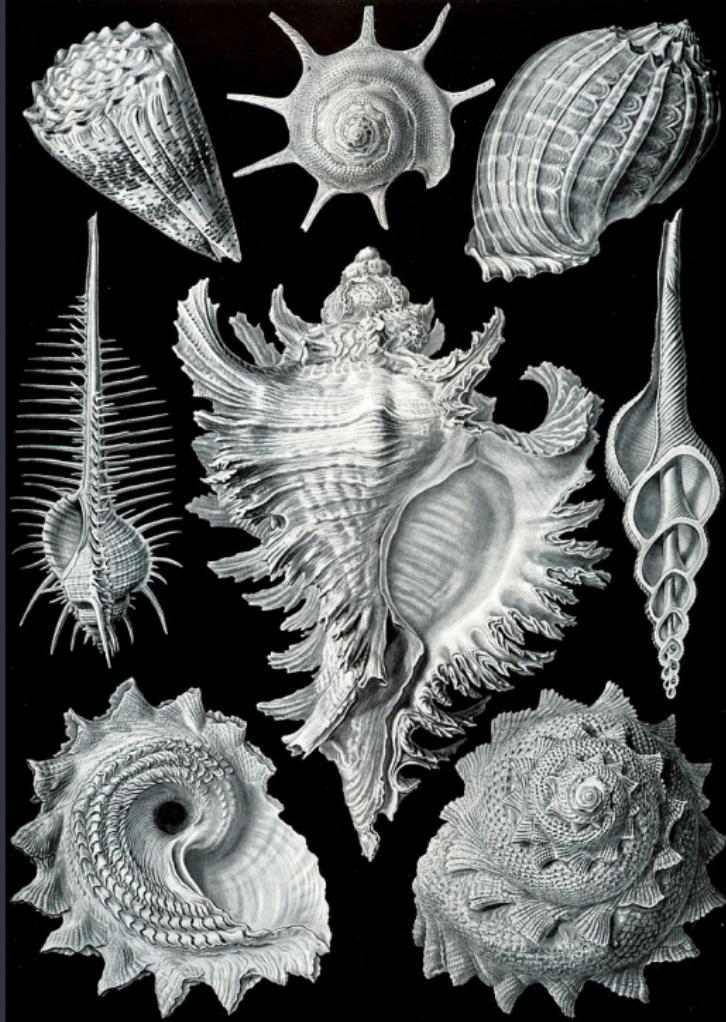
"מאותה שעה אין הוא לבן עוד", אמרתי, 'יכול השומר דבר כדי לדעת ממה מרכיב הוא, סר מדריך החכמה.'

— שר הטבעות, חבורת הטבעות, המועצה של אלרוןנד

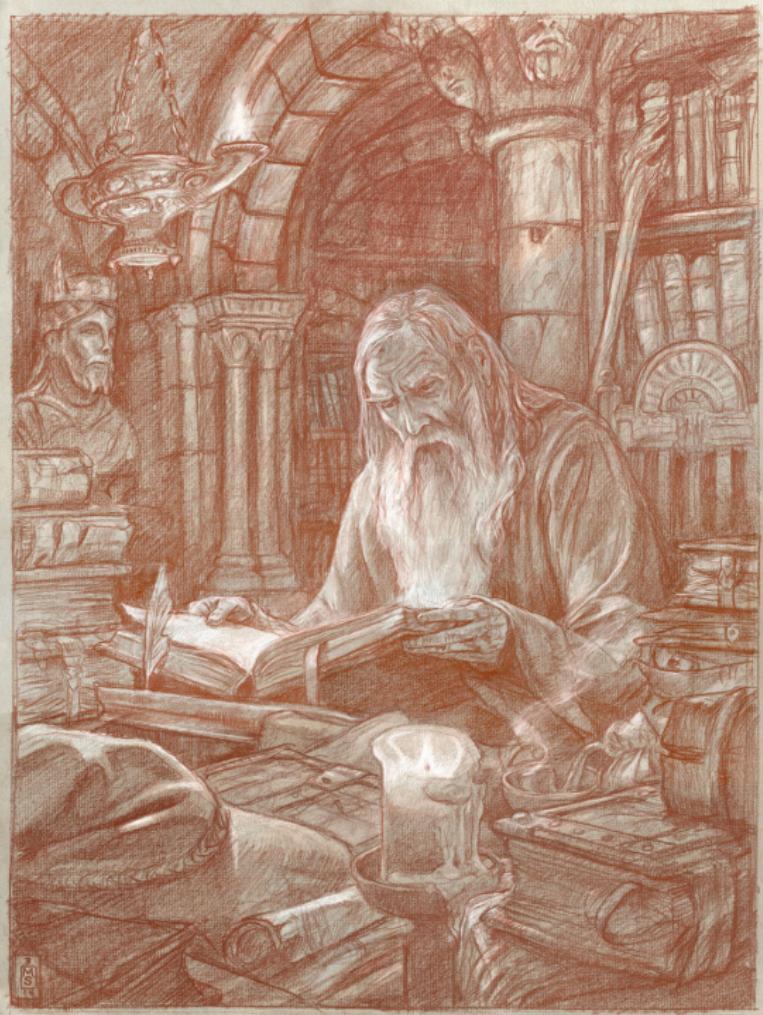
איור פרי מכחולו של Jean-Leon Huens, מאגר נשיוןל ניאונרטיין

- השתאות אל מול העולם והמציאות
- נסיון להבנה: המדע בכלים אובייקטיביים ואמננות בסובייקטיביים

בנייה שפות חקירה (exploration)

סולקיין	סינדרין וקווניה	אסתטיקה לשונית, אימפרסיוניזם
זמנהוף	אספרנטו	קלות לימוד, גישור כיאידיאולוגיה
אוקרנד	קלינוגניות	נדירות טיפולוגיות
לאנג	טוקי פונה	מינימליזם, קשר שפה ומחשבה

מחקר בלשוני על השפות של טולקין

DERDZINSKI 2004, FARRUGIA 2018, GOERING 2014, SALO 2004

Ardalambion folk.uib.no/hnohf סקירה לשונית

Vinyar Tengwar elvish.org/VT כתבי עת

Tengwestië elvish.org/Tengwestie

Parma Eldalamberon eldalamberon.com

Quettar quettar.org

Tolkien Studies, Mythlore, Journal of Tolkien Research, Mallorn

Omentielva omentielva.com כנסים

Eldamo eldamo.org מילונאות

Parf Edhellen elfdict.com

Languages constructed by J. R. R. Tolkien [הפניות בוויקייפדיה](#)

Sindarin

Quenya

OKRENT 2009

ספ"ר

Artifexian
Biblaridion
Conlang Critic

ערצים ביוטיוב

Conlangs
The Universal Language
David Peterson @ YouTube

סרטים על שפות מתוכננות

/r/conlangs

פורום ב reddit

A Secret Vice: 85 Years On
The Constructed Languages of JRR Tolkien
J.R.R. Tolkien · Christopher Tolkien

סרטים על השפות של טולקין

Glæmscrafu
Náremardë

קטע שמע
מידע בעברית

חלק IV

הערות לתחילת השיעורים

2020/10/22

- פתרון למטריה המסכמת.
- עמוד החומרם החיצוניים.
- מידע טכני על חיפוש ב-GPC.
- The Welsh vocabulary of the Bangor Fynes-Clinton District
- בלשנות כללית ובלשנות היסטורית של קלטית.
- הפניה לעורך היוטיוב של Dysgu Cymraeg ול-Brigyn

2020/12/03

- 2009 *Saltzow* נותן רקע היסטורי בעמ' 122.
- 1983 *Briony* כתבה דוקטורט על טעם בווולשית, בגישה ניסויית.
- 2013 *Hannah* בספרה על פונולוגיה ולשיות עוסקת בטעם בסעיף 3.2, כולל סקירות ספרות מוערטת.
- 2012 *Adso* עוסק במבנה הפרוזודי ובטעם בווולשי Sir Benfro בסעיף 6.3.
- בהקשר של היחס בין טעם וגובה צליל, 1996 *Bosch* כתבה מאמר שאי בספריה.

מבנה „וְהוּא יֵשֶׁב פַּתַּח־הַאָהָל“ אדוֹרְבִיאָלִי

Roeddan ni'n gorffan u bwyta nhw dest
PRT.1PL 1PL-*yn*₄ POSS.3PL.IMPF.1PL לאכול להוית-
לן cyn cyrradd Rysgol a'r cloc • yn taro naw.
להניע לשען DEF-1^ל בית-ספר-DEF לשען לפני

סימנו לאכול אותם בדיק לפניהם להגענו לבית-הספר, **וְהשען • מצלצל 9.**
(Caradog Pritchard; *Un Nos Ola Leuad*, pennod 1)

מבנה „וְהוּא יֵשֶׁב פַּתְח־הַאָהֶל“ אֲדֻנוֹמִינָלִי

Ar yr ochr arall, o dan y ffenestr, yr oedd
על DEF תחת מ"ד אחר צד DEF PRT.IMPF.3SG
soffa fawr gref **a • chefn a breichiau rhawn •**
ספה גודלה וחזקה נב ורשותה גודלה ספה
iddi.
-7.3SG.F

בצד השני, מתחת לחלון, הייתה ספה גדולה וחזקת **ונב ומשענות-**
יעד משieur גס לה.
(KR; *Atgofion I*)

מבנה **ta'nt** sabab (דגם השאה עם נשוא שמנוי, זו איברי ג') מורכב

Gan mai tyddyn bychan oedd gennym, yr oedd
PREP NMLZ PRT.1SG.3SG.אצל קטן ביות-משק להיות.
y caeau'n fychain ag eithrio un, sef y weirglodd
DEF caeau'n PL.7.PL DEF זיהינו, מ.אחד להחרין עם קטן(F)
wleb ac **anodd sychu ei** gwair adeg cynhaeaf.
הציג עת חציר POSS.3SG.F ליבש קשה ו- F\רטוב

מן שביית-משק קטן הוא שהוא לנו, השדות היו קטנים מלבד אחד, זהינו
האחד הרטוב שקשה ליבש את החציר שלו בזמן הקציג (לפני החורף,
(KR; *Atgofion I*) בסתיו).

2020/12/10

דוגמה לאדוורב כיווני נשוא ל' פועל תנועה

Ond ar hynny dyma John i'r tŷ [...]
בית DEF-7-ן DEM.DIST.N PRESTT.PROX PN על אבל

(KR; *Stryd y Glep*, Mai 14)

אבל אז (נכנו) נ'ין **הביתה** [...]

- סקוויב של גראסמן (GROSSMAN 2005) על שמציע סימן מפריד חדש (+)
dlc.hypotheses.org/843 בכתיבת גלוויות:

- סקוייב של גראוסמן (GROSSMAN 2005) על שימוש סימן מפריד חדש (+)
dlc.hypotheses.org/843 בכתיבת גלוויות:
- פתרון לביעית סימון שעולה ממאמר של הסופלמת' HASPELMATH (HASPELMATH 2011) על הביעיות שבחולוקה למילים:
doi.org/10.1515/flin.2011.002

צמידות ומושג ה„מילה“

- סקוייב של גראסמן (GROSSMAN 2005) על שימוש סימן מפheid חדש (+)
dlc.hypotheses.org/843 בכתיבת גלוויות:
- פתרון לביעית סימון שעולה ממאמר של הסופלמת' HASPELMATH (HASPELMATH 2011) על הביעיות שבחלווקה לМИלים:
doi.org/10.1515/flin.2011.002
- הוא הרצאה ב-2016 על זה ביום עיון על מצריית מנוקודת מבט טיפולוגית:
youtu.be/jvFa3K_SXtk

צמידות ומושג ה„מילה“

- סקוויב של גROSSMAN (2005) על שימוש סימן מפheid חדש (+)
dlc.hypotheses.org/843
בכתבת גלוסות:
- פתרון לבעיתון סימון שעולה ממאמר של הסופלמת HASPELMATH (HASPELMATH 2011) על הביעיות שבחולקה למיילים:
doi.org/10.1515/flin.2011.002
- הוא הרצאה ב-2016 על זה ביום עיון על מצריית מנוקודת מבט טיפולוגית:
youtu.be/jvFa3K_SXtk
- להתנוגשות בין הפרטיאלי לכלי הוא (HASPELMATH 2010) מציע פתרון
בדמות הפרדה בין קטיגוריות תיאוריות (קטיגוריות בשפה מסוימת) ובין
מושגים השוואתיים (שימושים בהשוואה בין לשונות טיפולוגיות):
jstor.org/stable/40961695

צמידות ומושג ה„מילה“

- סקוויב של גROSSMAN (2005) על שימוש סימן מפheid חדש (+) בכתיבת גלושות:
dlc.hypotheses.org/843
- פתרון לבעית סימון שעולה ממאמר של הסופלמת HASPELMATH (2011) על הביעיות שבחלוקת למילים:
doi.org/10.1515/flin.2011.002
- הוא הרצאה ב-2016 על זה ביום עיון על מצritis מנוקודת מבט טיפולוגית:
youtu.be/jvFa3K_SXtk
- להتنגשת בין הפרטיאלי לכלי הוא (HASPELMATH 2010) מציע פתרון בדמות הפרדה בין קטיגוריות תיאוריות (קטיגוריות בשפה מסוימת) ובין מושגים השוואתיים (שמשמשים בהשוואה בין לשונות טיפולוגיות):
jstor.org/stable/40961695
- מאמר של בררי (1977) על חוסר התועלת שבחלוקת למילים מנוקודת מבט בלשונית-מבנהית:
archive.org/details/barri-1977-wordformation

2020/12/25

Wedi dweud hynyna y sylweddolais **ystrydeb mor**
כל-כך קלישהה להבין DEM.DIST.N REL להניד אחריו
ddw • ydyw • hi.
מטופש COP 3SG.F

זה אחרי שאמרתי את זה, שהבנתי **שה קלישהה כל כך מטופשת**.
(KR; *Stryd y Gleb*, Mai 9)

2020/12/31

Yr wyf yn crío ac yn crío, ac ni wn
לדעת NEG וְ לברכות *yn₄* וְ לברכות *yn₄*.PR.S.1SG להיות PRT
am beth, ddim ond efallai am **ei** **bod** yn
היות POSS.3SG.F על אוֹלִי מלבד מה על
yn₃ להיות NEG על אוֹלִי מלבד מה על
ddiwrnod annifyr.
יום לא-נעימים

אני בוכה ובוכה, ואני לא יודעת על מה, אוֹלִי רק על זה שהוא יום לא נעימים.
(KR; *Y Lôn Wen*, Darluniau (pennod 1))

Mae   **hi'n**   **wlyb**   heddiw.
היום W.רטוב *uŋ₃* להיות

(מזג האוויר) רטוב היום.

Ond ni theimlem ei fod felly.

כֵּן לְהוֹת W.GS.POSS.3SG.MPF.1PL.7 להרניש NEG אֲבָל

(הרבה מחברים שכותבים באנגלית על ווילס נתנו את הרושם שלlection לכל הפגישות האלה הוא איזה עול גדול ושילדים שונים אותן). אבל לא חשבו שזה (KR; *Atgofion*, t. 14) כר.

Dyn hoffus a llais tenor hyfryd ganddo.

נעים טנור קול וּ חביב איש
PREP.3SG.M

(KR; *Atgofion*, t. 16)

איש חביב וקול טנור נעים לו.

2021/01/07

ריכוך כסמן של יונקטורה בין רכיבים מופרדים

Byddai bob amser yn **rhoi** • **ticed** • **iddi** os byddai
IMPF.HAB.1SG.ליהוּת AM F.7.3SG.ליהוּת IMPF.HAB.1SG
CRTSIS לחת *4uy* זמן כל
rhyw gyngerdd neu rywbeth yn yr ardal.
אייזור DEF *1uy* משחוּ או קונצרט אייזה

הוא היה תמיד **נותן לה CRTSIS** אם היה אייזה קונצרט או משחוּ באיזור. (KR; *Atgofion*, t. 16)

Eto yr oedd yr athro hwn yn athro da petai
IMPF.3SG.ליהוּת טוב מורה *3uy* DEM PROX.M עם_זאת
DEF MORAH PRT IMPF.3SG
mewn ysgol ac yn **rhoi** • **inni** • **ddiwylliant.**
ترבות**LEN** 7.1PL לחת *4uy* וְ אנגליה *1uy* בית-ספר ב-

עם_Zאת, המורה הזה היה מורה טוב לו היה בבית-ספר באנגליה, והעניק לנו תרבות. (KR; *Atgofion*, t. 19)

ריכוך כסמן של יונקטורה בין רכיבים מופרדים

Byth nid anghofiaf ei lygaid hardd wrth
עמ יפה LP.ען PRS.1SG POSS.3SG.M לשבוכ NEG לעולם
egluro • inni yn Gymraeg • gystrawen Ladin, [...]
לטינית תחביריLEN וולשית *yn* LP.7.1 להבהיר

לעולם לא אשכח את עניינו היפות כשהסביר לנו בولשית את **התחביר** של
הלטינית, [...] (KR; *Atgofion*, t. 17)

ריכוך כסמן של יונקטורה בין רכיבים מופרדים

Mor wahanol i Miss H. a ddysgai Lysieueg inni
ל- בוטניקה 3SG.IMPF.REL.למד ל- שונה כה
yn drydedd Safon a ninnau **heb** • **erioed** • **gael**
לקבול מעולם בלי SG.1PL.NAUG ו- כתה F.Ordinal.שלוש yn₁
dysgu'r pwnc cyn hynny.
DEM.DIST.N לפנוי מקצוע DEF-ללמידה

כל כך שונה ממש ה', שלימדה אותנו בוטניקה בכתה השלישית כשמعلوم לא למדנו את המקצוע לפני כן. (KR; *Atgofion*, t. 19)

2020/01/14

ראיה לכך שמשמעותה אחרת הפרדת מילתייחס ומשלימה היא סמן של
צמידות

Roeddan ni'n gorffan u bwyta nhw dest
PRT.1PL 1PL-PREP POSS.3PL IMPF.1PL לאותם לאותם מה הינה
cyn cyrradd Rysgol a'r cloc yn taro naw.
PREP DEF-1D BIET-59R-1Z להניע PREP שעון DEF-1D BIET-59R-1Z להניע 9

סימנו לאכול אותם בדיקן **לפni שהגענו** לבית-הספר, והשעון צלצל 9.
(Caradog Pritchard; *Un Nos Ola Leuad*, pennod 1)

ראיה לכך שמשמעותה אחרת הפרדת מילתייחס ומשלימה היא סמן של צמידות

Ond nid yw hyn yn profi o gwbl mai'r brifysgol a
REL NEG COP DEM.PROX.N NMLZ-DEF בכללה להוכיח ⁴yn אבל
wnaeth ei graddedigion yn Dorïaid, gan mai mewn
PST.3SG POSS.3SG.PL בוגר F.לשות PREP NMLZ
cartrefi Torïaidd y magwyd y rhan fwyaf ohonynt **cyn**
3PL.DEP REL.PST.IMPRES DEF חלק לגדל טורי LAT.בית
eroed fynd i'r coleg.
קולני DEF-ל לילכת.ENC מעולם

אבל זה לא מוכיח בכלל שהאוניברסיטה היא שהפכה את בוגריה לטורים, מכיוון שהוא בบทים
טוריים שגדלו רובם **לפני שהלכו מעולם** לקולן. (Lleufer, cyf. IX, rhif 2, Haf 1953; (Nodiadau'r Golygydd

דוגמאות נוספות כיווני נשואין ללא פועל תנועה

Un bore oer yn y gaeaf pan oedd pob
כל גס.להיות DEF.3SG.IMPF.3SG.瑚ר בוקר אחד
r' i dim wedi rhewi'n gorn, **dyma'r gofalwr**
משניהם PRESTT.PROX-DEF.7-DEF.瑚ר-להפוא אחריו דבר
ystafell, yn codi'r linoleum i fyny, ac yn tynnu darn
חתיכה למשוך *yn* ו' לעילו לינוליאום DEF-להרים *yn* חדר
sgwâr o'r llawr allan, [...].
החותכה רצפה DEF-מן ריבוע

בוקר קר אחד בחורף, כאשר הכל קפא כמו אבן, **הנה המשגיח (נכנס)**
לחדר, מרים את הלינוליאום ומושך החותכה חתיכה מרובעת מהרצפה, [...]
(KR; *Atgofion*, t. 22)

דוגמאות נוספות כיווני נשואין לא פועל תנועה

Dyma   G. â'i   chynllun allan, mynd i lawr
PRESTT.PROX PN ע-POSS.3SG.F תוכנית הוצאה למטה
i'r   nenfwd yn yr awr ginio a rhoi cath y gofalwr
-DEF   DEF חתול לחתול ו' ארוחה שעה *yn*, תקירה מפקח
yno, [...].

שם

הנה ג' ותוכנינה יוצאות לפועל: ירדה לתקירה בזמן הארוחה ושמה שם (KR; *Atgofion*, t. 22) את החתול של המפקח, [...]

Methwyd cael gafael yn y gath, [...]
חתול DEF yn אחיזה להשין PRS.IMP.LH.הכשלה

(KR; *Atgofion*, t. 22)

לא הצליחו לתפוס את החתול, [...]

Ar y tân y **byddid** yn **berwi** dillad gwynion
 'לبن' בוגד להרתוּח IMPF.HAB *yn₄*. להוֹת REL DEF אש על
 ddiwrnod golchi mewn sosban fawr hirgron a handlen
 ידית ו- אובלִי נזול סיר ב- לכטבּ יומָלאן
 wrthi.
 PREP.3SG.F

זה על האח **שהיו מרתיחות/ים** בנדים לבנים ביום הכביסה בסיר נזול
 אובלִי עם ידית. (KR; *Atgofion*, t. 8)

דוגמיה נוספת למבנה מורכב עם שתי לקסימות פעולהיות

Y *Pwyllgor gan D. T. Davies oedd un, ac ni*
DEF ווועדה PN מאת COP.IMPF.3SG זר אחד NEG
fedrais ddeall llawer arni, ac yr oeddwn
להיות.1SG.3SG.F הצלחת PRT זר.הווית להבין IMPF.1SG
yn genfigennus wrth y bobl oedd o'm
מן-הווית PREP DEF אנשים IMPF.3SG.o'm
cwmpas yn **rowlio chwerthin.**
מצחוק להתגנגל סביב yn₄

„הוועדה” מأت ד”ט דיוויס הייתה אחת (מהן), ולא הצלחתי להבין הרבה
ממנה, וקינאתי באנשים שהיו סביבי והתגנגולו מצחוק

//(KR; *Atgofion*, t. 26)

מבנה *sabab t'a* שכולל אינפיניטיב

Ond yr oedd J. M. Jones yn **gymorth hawdd**
'ל' (W) עזרה *yn* אבל
IMPF.3SG PN .להיות PRT
ei gael y munud hwnnw, ac ar lawer munud
זהה הרבה על ו' W.M. DEF להשיג M.W.
POSS.3SG DEM.DIST
wedyn.
אחריך

כיוון מורים ניונס היעו **עזרה שקל להשינה** באותו הרגע וברגעים רבים
(KR; *Atgofion*, t. 27).
לאחר מכן.

2020/01/21

Yr oedd llawer mwy o effaith y Dirwasgiad
 PRT.IMPF.3SG.היות DEF השפעה של יותר הרבה 7.
 i'w weld yn Nhonympandy nag yn Aberdâr —
 7-POSS.3SG.M yn₁ PN לראות yn₁ מאשר
 mwy o siopau gweigion a'r bobl yn **dlotach**
 PL.CHNOTות SL יותר yn₃ אנשי PL.GIK

yr olwg.

ענין.COMP DEF

There was much more of the effect of the Depression to be
 — יותר חניות ריקות, seen in Tonypandy than in Aberdâr
 (KR; *Atgofion*, t. 32) והאנשים יותר עניים למרה.

חלק VI

קיצורים בלשוניים

1	first person	גוף ראשון
2	second person	גוף שני
3	third person	גוף שלישי
ACC	accusative	יחסת המושא
ADV	adverb	אדוורב
AFF	affective	של רגש (אפקטיבי)
ASP	aspirate mutation	מוציצה חוככת
COL	collective	צורה קיבוצית (קולקטיב)
COMP	comparative	דרגת היתרון
COP	copula	אונד
CONT	contrastive	מנגד
DEF	definite article	תוויות ידוע

קיצורים בלשנים

DEM	demonstrative	כינוי רמז
DEP	dependent	תליי
DIST	distal	רחוק
EQU	equative	דרגת ההשוואה
EXST	existential	של קיום
F	feminine	נקבה
FIN	finite	צורה פיניטית
HAB	habitual	הרגלי
IMPF	imperfect	אימפרפקט
IMP	imperative	ציווי
IMPRS	impersonal	לא נופ
INDF	indefinite	כינוי בלתי-מדויק
INTENS	intensive	אינטנסיבי

קיצורים בלשנים

INTERJ	interjection	מילה קריאה
IRR	Irrealis	אייראליס
LEN	lenition	ריכוך
LIMLEN	limited lenition	ריכוך מוגבל
MIX	mixed mutation	מוטציה מעורבת
M	masculine	זכר
NAS	nasal mutation	מוטציה אפיקת
NAUG	nota augens	נוטה א Augens (סוג של כינוי גוף)
NEG	negation	שלילה
NMLZ	nominalization	נומינלייזציה
N	neuter	סתמי
NOM	nominative	יחסת הנושא
NOUN	noun	שם עצם

קיצורים בלשנים

NUM	numerative	צורה שבאה עם מספרים
OBJ	object	מושא
PL	plural	רבים
PLUP	pluperfect	עבר של עבר
PN	proper name	שם פרטיים
POSS	possessive	שייכות
PREP	preposition	מילת-יחס
PRESTT	presentative	פרהנוטיב
PRO	pronoun	כינוי
PROX	proximal	קרוב
PRS	present	הווה
PRT	particle	מילית
PST	past	עבר

Q	question marker	סמן שאלת
RECP	reciprocal	הזרדי (רציפורקל)
REL	relative	של זיקה
SBJV	subjunctive	סוביונקטיב
SG	singular	יחיד.ה
SGV	singulative	צורת פריטה (סינגולטיב)
SUP	superlative	דרגת הפלגה
TAG	tag	שאלת תנ
VD	verbum dicendi	סמן אמרה
VERB	verb	פועל
VOC	vocative	צורת קריאה

חלק VII

הפניות

- BARRI, Nimrod (1977). "Giving up Word Formation in Structural Linguistics". In: *Folia Linguistica* XI.1/2, pp. 13–38. URL: <https://archive.org/details/barri-1977-wordformation/1977-wordformation-a4>.
- BICKEL, Balthasar, Bernard COMRIE, and Martin HASPELMATH (May 31, 2015). *Leipzig Glossing Rules: conventions for interlinear morpheme-by-morpheme glosses*. The Department of Linguistics of the Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology and the Department of Linguistics of the University of Leipzig. URL: <https://www.eva.mpg.de/lingua/resources/glossing-rules.php> (visited on 09/2017).
- BOSCH, Anna R. K. (1996). "Prominence at two levels: Stress and pitch prominence in North Welsh". In: *Journal of Celtic Linguistics* 5, pp. 121–165.
- BRIONY, Jane Williams (Sept. 1983). "Stress in modern Welsh". PhD thesis. University of Cambridge. URL: <https://www.repository.cam.ac.uk/handle/1810/250821>.
- DERDZINSKI, Ryszard (2004). *Consonant mutations in conceptual evolution of Noldorin/Sindarin phonology*. URL: https://www.elvish.org/gwaith/pdf/consonant_mutations.pdf.

- FARRUGIA, Lindsay Michelle (June 2018). "Ónë tengwelë: Elvish and English: Sound Symbolism and Ethnocentrism in J.R.R Tolkien's Constructed Languages". MA thesis. The University of British Columbia. URL: <https://open.library.ubc.ca/cIRcle/collections/ubctheses/24/items/1.0368688>.
- GOERING, Nelson (2014). "Lŷg and Leuca: "Elven-Latin", archaic languages, and the philology of Britain". In: *Tolkien Studies* 11, pp. 67–76. DOI: <https://doi.org/10.1353/tks.2014.0012>.
- GROSSMAN, Eitan (2005). *A proposal for the glossing of bound formatives without committing to their nature*. URL: <https://dlc.hypotheses.org/843>.
- HANNAHS, S. J. (2013). *The phonology of Welsh*. The Phonology of the World's Languages. Oxford University Press. ISBN: 978-0-19-960123-3.
- HASPELMATH, Martin (Sept. 2010). "Comparative Concepts and Descriptive Categories in Crosslinguistic Studies". In: *Language* 86.3, pp. 663–687. JSTOR: 40961695.
- (2011). "The indeterminacy of word segmentation and the nature of morphology and syntax". In: *Folia Linguistica* 45.1, pp. 31–80. DOI: [10.1515/flin.2011.002](https://doi.org/10.1515/flin.2011.002).

- IOSAD, Pavel (Aug. 2012). "Representation and variation in substance-free phonology: A case study in Celtic". PhD thesis. University of Tromsø, pp. xvi, 425.
- MEILLET, Antoine (1948). *Linguistique Historique et Linguistique Générale*. Vol. 1. 1st ed. 2 vols. Paris: Edouard Champion.
- MILLER, D. Gary (2004). "The origin of the Welsh conjugated infinitive". In: *Diachronica* 21.2, pp. 329–350. ISSN: 1569-9714. doi: 10.1075/dia.21.2.04mil.
- OKRENT, Arika (May 19, 2009). *In the land of invented languages: Esperanto rock stars, Klingon poets, Loglan lovers, and the mad dreamers who tried to build a perfect language*. Spiegel & Grau. 352 pp. ISBN: 9780385527880. URL: <http://inthealandofinventedlanguages.com/>.
- SALO, David (2004). *A gateway to Sindarin: A grammar of an Elvish language from J. R. R. Tolkien's Lord of the Rings*. Salt Lake City: University of Utah Press.
- WILLIS, David (2009). "Old and Middle Welsh". In: *The Celtic languages*. Ed. by Martin John BALL and Nicole MÜLLER. 2nd ed. Routledge Language Family Series. Routledge, pp. 117–160. ISBN: 978-0-203-88248-1.